Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următorele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĔR DE DUMINECĂ 33)

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. seu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 181.—Anul LIX. Braşov, Duminecă, 18 (30) August 1896.

Adunarea generală
a Asociaţiunii Transilvane la Lugoşiu.

Joi şi Vinerĭ, în 15 (27) şi 16 (28) August c. s'a ţinut la Lugoş, după cum scim, a 35-a adunare generală a „Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român". Adunarea a fost, după cum ni-se raportéză, cât se póte de splendidă şi imposantă.

Incă cu o di înainte de începerea adunărei sosiau la Lugoş cu fiă-care tren sute şi sute de óspeţĭ, pentru a căror primire fraţii noştri Lugoşenĭ făcuseră cele mai marĭ pregătirĭ. La 4 óre p. m. sosi la Lugoş comitetul Asociaţiunei, care la gara de-acolo fù întimpinat cu urale de „sĕ trăéscă" din partea miilor de Românĭ, ce-i eşiseră spre întimpinare. Aci Comitetul fù salutat printr'o vorbire din partea d-lui advocat Titu *Haţeg*, căruia îi rĕspunse, mulţămind, d-l president al Asociaţiunei, Ioan M. *Moldovan*. După acésta óspeţii în cea mai bună ordine fură conduşĭ în oraş la cuartirele destinate pentru ei.

Mare bucuriă li-a făcut Românilor Lugoşenĭ împrejurarea, că cu ocasiunea acestei adunărĭ a venit la Lugoş şi Prea Sânţia Sa Episcopul *Nicolae Popea* dela Caransebeş, care acum a cercetat pentru întâia-óră acéstă primă comună bisericéscă din diecesa sa. Prea Sânţiei Sale 'i s'a făcut o primire deosebită. Corul de plugarĭ din Cacova era aşedat la stânga peronului, ér în partea drépta diferitele deputaţiunĭ, între carĭ deputaţiunea comunei bisericei gr. or. în frunte cu d-l protopop Dr. G. *Popovicĭ*; deputaţiunea comunei bis. gr. cat. în frunte cu d-l protopop V. *Grozescu*; deputaţiunea comunei bis. rom.-cat., a comitatului Caraş-Severin, a oraşului Lugoş în frunte cu prim-senatorul şi substitutul de primar I. Popeţ etc.

La sosirea trenului, care aducea pe Prea Sânţia Sa Episcopul, corul de plugarĭ intonă „Intru mulţĭ anĭ stăpâne", tóte clopotele bisericelor şi împuşcăturĭ cu trescurĭ anunţară sosirea episcopului. Dela gară fù condus în oraş de un frumos banderiu naţional, compus din o sută de călăreţĭ din comunele Hodoş, Homorid, Herendeştĭ, Lugoşel şi Olusag. Călĕreţii toţĭ erau în costumul lor naţional, în ciurgurĭ (laibere) albe cusute cu pui negri şi albastri, în opincĭ şi cu căciulă, de pe carĭ fluturau firuţe în colorĭ naţionale. Toţĭ călĕreau fără şea şi scăriţe, numai pe-o ponĕvă (straiu, compus mai ales din colóre albastră şi roşiă). Acest banderiu frumos, urmat de-un lung şir de trăsurĭ, a condus pe Episcopul până la locuinţa protopopului Dr. Popovicĭ, unde a fost încuartirat.

A urmat „séra de cunoscinţă" în grădina otelului „Concordia" unde s'a întrunit fórte multă lume românéscă petrecêndu şi frăţesce şi în veseliă până târdiu nóptea.

*

Şedinţa I.

După ce s'a slujit st. liturgiă în amêndouĕ bisericele române din Lugoş, cea gr. cat. şi cea gr. or., în cea din urmă pontificând însu-şĭ episcopul Popea, ér în cea dintâiŭ vicarul capitular din Lugoş, Moldovan, cu asistenţă de 15 preoţĭ, s'a deschis la 11 óre a. m. prima şedinţa de de către presidentul Asociaţiunei. Sala era plină de lume, până şi curtea era înţesată de ţĕranĭ românĭ.

*

Discursul de deschidere al preşedintelui Asociaţiunei şi bineventarea Bănăţenilor.

Adunarea generală a fost deschisă Joi la 11 óre de către preşedintele Asociaţiunei Rvdss. D-n **Ioan I. Moldovan**, canonic şi preposit capitular, prin următorul discurs, pe care-l reproducem din nou în întregul sĕu, pentru ca sĕ-l cunóscă şi cetitorii noştri de Dumineca:

Onorată adunare!

Cu viuă mulţămire salut pe aceia, carĭ în numĕr atât de frumos s'au presentat la acéstă sĕrbătóre cu însemnătate deosebită în analele Asociaţiunei nóstre.

E primul pas, ce se întreprinde spre a lărgi cercul de activitate al societăţii nóstre culturale şi a-l estinde la toţĭ Românii locuitorĭ în largul şi frumosul teritoriu al Ungariei. Este prima óră, că ţinem adunarea generală afară de graniţele dintr'un têmp óre-care al Transilvaniei, şi cu acésta împlinim dorinţa respicată de repeţite orĭ a fraţilor situaţĭ mai către periferia teritoriului locuit de Românĭ, însĕ sub aceeaşĭ stăpânie politică.

Patria nóstră comună fórte bine şi după adevĕr se asémênă cu o grădină înţesată cu fel de fel de pomĭ, carĭ producênd florĭ şi fructe de soiurĭ diferite, fiă-care după firea sa, toţĭ contribuesc a înălţa frumseţa grădinei şi a ridica valórea ţĕrii în ochii celor ce o privesc.

Fiă-care din popórele locuitóre aicĭ are însuşirile sale bune şi va fi avênd fără îndoială şi scăderile sale: că în lume lucrurile sunt mestecate. Cele dintâiu trebue desvoltate şi cultivate, aceste din urmă înăduşite şi stêrpite. Desvoltarea şi stêrpirea acésta recere muncă îndelungată şi stăruitóre.

Asociaţiunea nóstră şĭ-a pus de problemă a nobilita şi îndulci fructele unui soiu din pomii, ce ocupă în mod precumpĕnitor ţinutul considerabil din partea rĕsăriténă a Ungariei. Ea şĭ-a avut membrii sĕi între toţĭ Românii de pe teritoriul Ungariei, fără de căutare la ţinutul în care locuesc. Dér adunările ei generale, îndatinate a se ţine din an în an, până aci au descălecat tot numai înlăuntrul corónei de munţĭ şi pădurĭ seculare, între ale căror retragerĭ nepĕtrunse străbunii noştri au aflat adăpost pe timpul invasiunilor.

Acesta e primul pas ce-l face scoborînd cósta munţilor şi înaintând spre marginele estreme ale têrêmului ocupat de némul nostru.

Legătura sângelui şi a limbei, carĭ închiagă şi ţin laolaltă deosebitele naţiunĭ şi produc diversitatea lor, — legătura sângelui şi a limbei, carĭ la Românĭ totdéuna s'au manifestat cu tărie neînvinsă, încât — dis'a lui Bonfiniu — că Românul mai mult a luptat pentru limba decât pentru viéţa sa, este adevĕr istoric în deplină puterea cuvêntului, — aceste legăturĭ puternice făcură ca adunarea ţinută în anul trecut la Blaşiu sĕ se supună învitării frăţeştĭ şi sĕ prefigă locul adunării presente între fraţii ce locuesc acéstă regiune încântătóre.

Fiă de bun auguriu pasul acesta! Sĕ contribuéscă el cu îmbelşugare la producerea acelor fructe, carĭ unul fiă-care dintre noi le dorim şi aşteptăm dela însoţirea, ce ne-a întrunit aci.

Adevĕrat resultatele, ce putem constata dela întemeiarea asociaţiunei, sunt puţine şi modeste. Déră sĕ nu trecem cu vederea greutăţile interne şi esterne, cu carĭ avem a-ne lupta, de orĭ câte orĭ nisuim a face un pas înainte. Tot-déuna brânele nóstre trebue sĕ fiă încinse, braţele înarmate. Trebue sĕ cucerim formal terenul împedecat cu greutăţĭ felurite şi altora, carĭ sĕ află în posiţiune mai favorabile, de tot necunoscute. De acésta nu avem a-ne mira, când scim cu toţii trecutul ce vitreg a fost pentru noi, şi presentul la câte frământărĭ ne este espus. S'a cerut stăruinţă de fer, ca Românul sĕ se pótă susţine în ţinuturile aceste: pentru că ele de-oparte sunt fórte espuse prin situaţiunea lor geografică, ér de altă parte sunt fórte atrăgĕtóre nu numai prin glia lor mănósă, dér şi prin avuţiile nesecate, ce ţin ascunse în sînul lor.

Sĕ cere stăruinţă îndoită adĭ, când în lupta de esistenţă, ce decurge între popóre, decisiunea nu atêrnă dela forţa brută, ci mai vêrtos sciinţa şi cultura câştigă precumpĕnire atât în rĕsboiele sângeróse, cât şi între cele pacinice.

Poporul nostru încă a ajuns la recunóscerea acestui adevĕr. Eată pentru ce vedem şi la el emulaţiune

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Biancha Delmonte.

(Novelă istorică)
de
Petre Broşteanu.
(Fine).

Puţin după aceea întrà o persónă mascată, „Camera acésta vi-se pare, póte, cam curiósă, dér n'are alt scop, decât a vĕ concentra atenţiunea spre ţinta ce v'a adus aicĭ! D-vóstrĕ aţĭ esprimat dorinţa, d'a întrà în societatea „*Italiei june*"; din însărcinarea preşedintelui nostru, am venit sĕ întreb, décă m'ai staţĭ neclintit în dorinţa esprimată, séu décă voiţĭ sĕ fiţĭ conduşi érăşĭ îndĕrĕt în lumea profană, de unde aţĭ venit?

— „Acum mai mult ca orĭ-când sunt decis a urma pasul început, şi m'aşĭ simţi fericit a lua parte la măreţele vóstre lucrărĭ".

— „Atuncĭ poftim, vĕ rog, sĕ îmbrăcaţi acest „Domino" şi sĕ puneţĭ érăşĭ legătura la ochĭ, spre a vĕ conduce în sala de primire".

Plecară decĭ şi merseră încet înainte, când de-odată se audiră vocile înăduşite ale unui cor de doliu, acompaniate de acórdele melodice ale unui armoniu.... Era jalea inimei italiane, plină de durere pentru decadenţa neamului sĕu glorios! Era esprimarea desperării, care-'ţĭ impune sĕ iai arma spre a lovì şi nimicì.... Corul şi musica încetară, şi cei doi stătură pe loc.

— „Ne aflăm înaintea unei uşĭ, vĕ rog, signor, bătetĭ cu pumnul vostru în uşă, spre a vi-se deschide".

Ofiţerul făcù după poruncă şi bătù cu pumnul în uşă.

— „Cine bate aşa rostit la uşă?" întrebà o vóce dinlăuntru.

— „Un fiu al patriei nefericite, pĕtruns de gloria neamului sĕu, cere întrare şi participare la luptele nóstre pentru scăparea patriei de sub jugul tiràniei", — rĕspunse conducĕtorul.

— „Sub a cui garanţiă cere dênsul întrare la noi?" întrebà acea voce mai departe.

— „Sub garanţia prea iubitului nostru preşedinte!" rĕspunse conducĕtorul.

— „Da, da, este adevĕrat!" se audì o voce cunoscută.

— „Décă e aşa, apoi fiă-ne binevenit!"

Se deschise uşa, ofiţerul, luat de cei doi vorbitorĭ de subsuorĭ, făcù puţinĭ paşĭ înainte, şi apoi se puse pe un scaun.

— „Signor", — audì ofiţerul vorbindu-i-se de cunoscuta voce a lui Giuseppe Mancini, — „d-vóstrĕ aţĭ esprimat dorinţa de-a întra în societatea „Italiei june", şi după cum vedeţĭ, „Italia jună" a primit cererea d-vóstrĕ. Deşi presupunem din capul locului, că sunteţĭ pe deplin informat despre scopul şi intenţiunea acestei societăţĭ, totuşĭ mĕ simt dator, în înţelesul statutelor nóstre, a vĕ pune unele întrebărĭ în faţa confraţilor mei, şi a vĕ ruga, ca sĕ bine-voiţĭ a-mĭ rĕspunde la dênsele cât se póte de precis şi respicat, după consciinţa d-vóstrĕ".

— „Intrebaţĭ, Signor, voiu rĕspunde!"

— „Sĕ ne spuneţĭ, înainte de tóte, vĕ rog, cum înţelegeţĭ d-vóstrĕ scopul „Italiei june?"

— „Scopul Italiei june?" D'apoi care Italian duios de viitorul şi de mărirea patriei sale nu ar simţi lipsa unei societăţĭ pentru unirea tuturor spiritelor nobile în interesul sermanei nóstre patrie?... Scopul după cât sunt informat, e eliberarea patriei de tirània, sub care geme de atâtea secole, e unirea şi mărirea neamului nostru, ceea ce fiă-care Italian trebue sĕ doréscă, jertfindu-şĭ averea şi viéţa pentru ajungerea acestui scop".

O salvă triplă de aplause 'i rĕspunse ofiţerului la aceste espresive cuvinte, rostite cu o voce plină de emoţiune, de care se vedea oratorul pĕtruns.

— „In numele „Italiei june" vĕ mulţămesc pentru nobilele esplicaţiunĭ, carĭ ni-le-ai dat, şi carĭ, cum aţĭ audit, se aprobéză unanim de întréga adunare. Sĕ-mĭ rĕspundĭ la a dóua întrebare, care sunt dator a vi-o pune, şi adecă:

— „Venit'aţĭ aicĭ de libera voiă a d-vóstrĕ şi, décă e aşa apoi am sĕ vĕ fac atent, că luptele „Italiei june" sunt seriose, ele cer disciplină şi supunere, cer abnegare şi jertfe de viéţă şi de averĭ, lupta fisică şi spirituală, şi de aceea vĕ întreb,

nobilă pentru progies și cultură. Eată pentru ce el se bucură din tótă inima, când póte constata un pas cât de mic înainte pe calea nesfîrșită a deșteptării și luminării.

Judecătoriul nepărtinitor chiar întru acest ținut, în care petrecem acum, va trebui sĕ constate progrese în cultura fórte îmbucurătóre, décă va alătura stările de acum cu cele de mai înainte. Cu 200 anĭ înainte de acésta câte și ce bisericĭ românescĭ erau pe aicĭ? Unde și ce șcóle rĕspândeau lumina binefăcĕtóre? De mult — tare de mult — alergările sĕlbatice ale barbarilor fermară și îngropară sub pământ cultura înfloritóre, ale cărei urme le descoperim și le admirăm mai în tóte undulațiile acestui teritoriu.

Valurĭ peste valurĭ urmară în decursul secolilor și împedecară necontenit orĭ ce nisuință de înaintare a poporului nostru. Incă nu sunt 200 anĭ, de când s'a frânt furia ultimului val, și pacea și liniștea oftată de mulțĭ secolĭ s'a redat acestui ținut. Și étă în restimpul acesta scurt în viéța unui popor s'au ridicat sate și orașe înfloritóre, s'au zidit bisericĭ și șcóle, carĭ purcedĕnd mână în mână, lucră cu zel și stăruință îmbucurătóre la pregătirea unui viitor mai bun și la ridicarea neamului nostru pe aceeașĭ tréptă de cultură cu celelalte popóre.

Fiă ca Asociațiunea nóstră sĕ ajute și ea prin activitatea sa emulațiunea nobilă spre cultura Românilor din ținutul acesta. Incă-odată salutându-Vĕ din inimă pe toțĭ, declar adunarea generală a Asociațiunei de deschisă.

*

La acéstă vorbire, primită cu vii strigărĭ de „sĕ trăiască“ din partea adunărei, a rĕspuns D-l **Dr. Alecsandru Mocsonyi**, ținĕnd între aplausele sgomotóse și repețite ale întregei adunărei următorul discurs prin care a salutat *în numele Bănățenilor* Asociațiunea transilvană, și pe care-l dăm astădĭ aci din cuvĕnt în cuvĕnt, precum l'am primit dela raportorul nostru:

D-le president!

Onor. Adunare generală!

Accentele însuflețite, ce le ai intonat în discursul de deschidere au potențat însuflețirea, cu care noi am alergat din tóte unghiurile române ale patriei la acéstă adunare, care precum ai relevat, este prima adunare generală a Asociațiunei transilvane într'un cerc național afară de frontierele Transilvaniei de odinióră.

Desfășurând însemnătatea acestui fapt în frumósa cuvĕntare, ce ne-ai adresat — ai vorbit — d-nule președinte — din inimile nóstre.

Simțit'am cu toții, că adunarea acésta are sĕ fiă un eveniment de mare importanță pentru nisuințele și interesele nóstre culturale.

Prin acésta se dĕrîmă un zid de despărțire între frații de acelașĭ neam, setoșĭ de aceeașĭ cultură. Asociațiunea nóstră în acéstă adunare se desbracă de caracterul ei provincial și proclamă principiul solidarității naționale pe terenul cultural (Aplause îndelungate).

Aclamarea viuă și entusiastă a acestui principiu din partea adunării a resunat ca un ecou puternic, care dovedesce, că noi cu toții, cu tot sufletul voim sĕ îmbrățișăm acest principiu și că noi cu toții ne angajăm la luptă solidară pentru cultura națională.

Și de unde acéstă însuflețire?

Rĕspunsul ne este simplu.

Noi pricepem cu toții, că pentru un popor luptă mai nobilă decât lupta pentru cultura sa proprie nicĭ că s'ar puté închipui. Dér lupta acésta nu este o luptă sângerósă, o luptă cu foc și cu fer, nicĭ o luptă pentru nisce interese meschine și efemere. Este o luptă cu armele cele mai nobile ale minții și inimei pentru idealurĭ mărețe și neperitóre. Ear idealurile aceste isvoresc din sentimentele mai înalte și mai nobile ale popórelor, din sentimentele lor religióse, naționale și patriotice.

Și cutez a afirma fără sfială, că aceste sentimente nobile la nicĭ un popor nu sunt mai adênc înrădăcinate în inimĭ, și că la nicĭ un popor nu sunt mai armonios contopite, decât la poporul român

Chiar și în secolul nostru — despre care, precum scim, dintr'o parte. nu scrutez cu câtă îndreptățire, dér negreșit cu o óreșĭ-care predilecțiune mereu se afirmă, că ar fi secolul necredinței, — chiar și în secolul acesta noi cu satisfacțiune putem susținé, că nu esistă popor, care ar fi mai evlavios, care s'ar alipi cu mai multă căldură de inimă la credința sa moștenită, dela strămoșĭ, decât poporul român.

Prea onoratul D-n President ne-a adus aminte de un citat caracteristic pentru poporul nostru.

Precum scim despre acest popor s'a ḑis încă de pe timpurĭ, când consciința națională a popórelor era adênc adormită s'a ḑis cu drept cuvênt, că acest popor mai mult decât la viață ține la limba sa! (Aplause prelungtie.)

In privința sentimentelor sale patriotice, pe carĭ poporul român în totdéuna mai mult prin fapte decât prin vorbe le documentéză, (Aplause) este cunoscut, dér și recunoscut, că poporul român în sacrificii patriotice, în sânge și avere, n'a rĕmas îndĕrĕpt la nicĭ un timp, față cu nicĭ un popor din patriă.

Ca un ce de tot caracteristic pentru poporul nostru apare însĕ acea frumósă intimă și armoniósă contopire a acestor sentimente nobile, care contopire mai perfectă și mai armoniósă nu o vom găsi la nicĭ un alt popor.

Sentimentele religióse și naționale ale poporului român sunt prin mii și mii de fire vii și delicate atât de strîns conțesute și concrescute, încât ele fără vătĕmarea lor nicĭ că s'ar puté despărți unele de altele. (Aplause îndelungate.)

Bisericile nóstre sunt curat și complet naționale, ér moravurile, datinele și tradițiunile sale sunt mai tóte suportate și saturate de idei și sentimente religióse (Aplause.)

Nu altfeliu stă lucrul și cu sentimentele sale patriotice. Sunt convins, că patriotismul poporului român isolat de sentimentele sale religióse și naționale s'ar usca ca o creangă ruptă de pe trunchiul ei (Aplause prelungite.)

In acéstă armoniósă trinitate a sentimentelor mai înalte și mai nobile ale inimii omenescĭ se manifestă acel idealism nobil al poporului român, care forméză trăsătura fundamentală a caracterului sĕu național. Din acéstă indisolutistă trinitate a sentimentelor religióse, naționale și patriotice rĕsare în deplina sa splendóre geniul național al poporului român. (Aplause îndelungate).

Acest geniu național al poporului are sĕ-i fiă în tot-déuna și bunul sĕu geniu. (Aplause animate).

Nu fără rost intonez acéstă dorință.

Precum a-ți putut observa și D-Vóstră în bine simțita cuvêntare a d-lui președinte, pe lângă razele luminóse ale speranței și încrederei în opera nóstră de cultură apar și nisce umbre de îngrijirĭ pentru comóra nóstră mai scumpă: cultura națională. Și în acésta — a-șĭ ḑice vibrare sufletéscă a prea on. nostru Domn președinte — érășĭ se reoglindéză starea nóstră sufletéscă a tuturora, stare sufletéscă care nu este alt-ceva decât reflecsul psichologic al amenințătórelor stărĭ faptice. Așa încât vedem, că nicĭ în astfel de momente de elevare ale inimilor nóstre nu ne putem ascunde pericolele ce ne amenință tesaurul cel mai scump.

Dér eu totușĭ nu preget a da espresiune firmei mele credințe, că până când poporul român va fi inspirat de bunul sĕu Geniu, până când noi, inteligința, fideli acestuia ținem neclintit ca la o dogmă neresturnabilă, la convingerea, cum-că cultura poporului român are se fiă *creștină*, *națională* și *patriotică*, (Aplause îndelungate), până atuncĭ poporul român, în fața tuturor periculelor amenințătóre liniștit póte esclama: *Afară de „frica Domnului“ altă frică nu cunosc!* (Aplause nesfêrșite).

On. adunare generală!

Asociațiunea nóstră culturală până acum de aceste principii și de acest spirit a fost condusă în lucrarea sa.

Doresc și sunt convins, că Asociațiunea și de acum înainte în lărgita sa sferă de activitate, estinsă acum peste întreg poporul român de sub Coróna S-tului Ștefan, tot de acelașĭ spirit, tot de bunul Geniu al poporului român va fi inspirată.

Doresc și sunt convins, că Asociațiunea nóstră, amăsurat estinderii sferei sale de activitate va fi și mai rodnică în lucrarea sa binefăcĕtóre și la tot casul binecuvêntată.

Cu aceste dorințe salut și bineventez acéstă primă adunare generală a Asociațiunei Transilvane aicĭ în mijlocul nostru, în acest focular național al Bănățenilor în numele Bănățenilor.

Și precum d-l Președinte din inimile nóstre a vorbit, sunt convins, că vorbesc din inima Bănățenilor, când ḑic: Salutăm cu tot sufletul în mijlocul nostru acéstă adunare, care marchéză o nouă fasă promițătóre în nisuințele, lucrările și luptele nóstre pentru cultura națională. (Aplause și aclamațiunĭ îndelungate).

*

După cele două vorbirĭ a urmat alegerea comisiunilor pentru esaminarea raportului, a comisiunei budgetare și pentru colectarea taxelor de membri. După acésta a urmat raportul în causa modificărei statutelor Asociațiunei. Acest raport s'a predat unei comisiunĭ spre studiare.

După acésta protopopul *Grozescu* a cetit disertația sa privitóre la Românii din Banat, în care arată, că Românii de aicĭ sunt locuitorĭ băștinașĭ ai Banatului.

Cu acésta s'a încheiat ședința și s'a început înscrierea membrilor noi, dela carĭ

---

décă sunteți gata a vĕ supune la tóte aceste condițiunĭ?“

— „Ce atinge întrebarea dintâiu, vĕ declar solemn, că am venit aicĭ în deplina mea voiă liberă și pĕtruns de dorul, de a lucra împreună cu d-vóstrĕ la edificarea statului italian; m'așĭ simți fericit, décă m'ațĭ afla vrednic a fi unul de-ai voștri, promițĕndu-vĕ supunere și împlinirea condițiunilor vóstre“.

— „Fórte bine!.... După înțelesul legei nóstre, ar trebui sĕ procedăm la vot, însĕ profitând pentru astă-dată de dreptul escepțional, vĕ provoc, iubiților mei soțĭ, a constata primirea junelui Delmonte prin simpla ridicare a mânei drepte.... Așa, bucuros am constatat și aprobăm tot-odată solemn primirea unanimă a d-lui Delmonte ca membru al societății „Italiei june“, și poftesc din inimă, ca întrarea d-sale sĕ-șĭ aibă fericitul sĕu spor pentru patria nóstră“.

O salva triplă urmà și aci, ca rĕspuns din partea celor presențĭ.

— „Vĕ rog acuma, signor, ca, punĕnd mâna dréptă pe inimă, sĕ jurațĭ fidelitate și supunere necondiționată la legile „Italiei june“; sĕ jurațĭ, că vețĭ apĕra din rĕsputerĭ interesele acestei societățĭ, carĭ sunt aceleașĭ cu interesele patriei; sĕ jurați în fine tăcere absolută înaintea fiă-căruia, care nu va proba prin semne secrete, că este membru al societății nóstre“.

— „Jur pe tot ce mi-e sfânt și iubit, că voiu fi pururea fiiul credincios al patriei și al acestei societățĭ sublime!“

O salva de aplause îi rĕspunse și la aceste cuvinte, esprimate cu aceeașĭ căldură și entusiasm.

— „Ne mai rĕmâne încă una: sĕ vĕ dau *Lumina roșiă!* — Societatea nóstră, recrutându-se din tóte clasele societății italiane, are trebuință de a se scutì contra sufletelor slabe: a trădărilor; legile nóstre prescriu pentru acest scop arĕtarea luminei roșie cu ocasiunea primirei fiă-cărui membru ca un „memento“ serios pentru acele spirite slabe, carĭ în casurĭ de pericul, și-ar uità de jurămêntul lor. Vĕ rog sĕ vĕ sculațĭ un moment..... Domnule conducĕtor! deslegațĭ legătura dela ochĭ! — Legătura cădù de pe ochĭ și:

— „*Morte trădătorului!* sunau ca o vóce strigătele furióse a 40—50 de persóne, carĭ țintindu-șĭ vêrful săbiilor lor spre peptul ofițerului, iritat de lumina lampelor roșie, și vĕdĕnd mulțimea de săbii și de ochĭ țintițĭ asupra sa, nu apucà sĕ-șĭ vină în fire, când legătura 'i se puse érășĭ pe ochĭ.

— „*Morte trădătorului!*“ repetă președintele: astfel suna sentința cătră trădătorĭ, sentință contra căreia apel la instanță mai înaltă nu esistă!... Signor Delmonte, vĕ vestesc primirea d-vóstrĕ în sinul societății „Italia jună“, depărtațĭ legăturile dela ochĭ, ca sĕ vedețĭ, cum consoții într'un simț și într'un cuget sciu sĕ încungiure și sĕ îmbrățișeze pe confratele lor.

Gentila contesă Delmonte, — căcĭ era dênsa, care se supuse cu atâta indulgență la formalitățile primirei în societatea „Italiei june“ — își luà legătura dela ochĭ, și uitându-se acuma cu ochii sĕi curioșĭ împrejur, se vĕdù încungiurațĭ de un lanț de bărbațĭ, carĭ se țineau strînșĭ de mână, mergeau ca la o horă, când în drépta, când în stânga, ér vechiul ei amic: contele Mancini, ḑicea următórele cuvinte:

Pĕră lanțul tirăniei!
Sĕ-l sdrobim! toțĭ am jurat,
Numai lanțul omenimei
Are drept a fi format!
Ḑile grele, ḑile bune,
Impreună sĕ gustăm.
Pentru țĕră și națiune
Impreună sĕ luptăm! — —

Lanțul se desfăcù și fiă-care îșĭ ocupà locul sĕu, numai contesa rĕmase în mijlocul salei, și aștepta ceea ce va sĕ urmeze.

— „Iubite frate conducĕtor! binevoițĭ vĕ rog, a conduce pe noul nostru confrate înaintea mesei!“ se adresà președintelui cătră conducĕtorul respectiv.

După-ce s'apropià și stătù înaintea mesei, juna contesă primì instrucțiunile necesare, privitóre la organismul societății; apoi semnele secrete spre a cunósce pe membrii societății și a se legitima și din parteșĭ înaintea acestora; în fine o învità președintele a ocupa loc pe un fotoliu lângă el.

— „Sĕ continuăm ședința întreruptă“, ḑise președintele cătră notarul, care se sculà de pe scaun și dete cetire următórei scrisorĭ:

Dela marele Orient din Philadelphia.

25 Iunie 1867.

On. Presidiu al „Italiei june“ în Roma.

„Am primit scrisórea d-vóstrĕ cu data „1 Iunie c. și am înțeles din ea cu de-

s'au încassat taxe în sumă de peste 1500 florinĭ.

Emularea corurilor de plugarĭ.

Pentru înălțarea serbărilor dela Lugoș, comitetul arangiator al fraților Lugoșenĭ a arangiat și o mare producțiune a corurilor române din Banat. S'a hotarit, ca în séra ȡilei dintâi a adunărei Asociațiunei sĕ cânte corurile de plugar în curtea bisericeĭ gr. or. și în grădina otelului „Concordia".

La producțiune au luat parte cu totul 20 de corurĭ de plugarĭ și au emulat între ele, adecă s'au luat la întrecere în cântărĭ. Precum se va vedé mai jos, s'au dat mai multe premiĭ, ca sĕ se împartă acelor corurĭ, carĭ se vor distinge mai mult prin cântarea lor.

Ĕtă programa marelui concert al corurilor române bănățene:

1. Bobda (c. b.) cântă: „Marșul român" de I. Vidu.
2. Belinț (c. m.) cântă: „Tacĭ bărbate" de I. Vidu.
3. Cacova (c. bărb.) cântă: „Marșul economilor" de C. Porumbescu.
4. Caransebeș (c. băr.) cântă: „Serenadă" de T. cav. de Flondor.
5. Comloșul mare (c. b.) cântă: „Cântec sĕrbătoresc" de I. Karrasz.
6. Comoriște (c. b.) cântă: „Junimea parisiană" de Adam.
7. Ghilad (c. b.) cântă: „Bobocele și inele" de I. Vidu.
8. Herendescĭ (c. b.) cântă: „Doină doiniță" de I. Vorobchievicĭu.
9. Ictar (c. mixt) cântă: „Lelea vitéză" de G. Musicescu.
10. Jena (c. b.) „Uită mamă" de * * *
11. Oravița gr. cat. (c. b.) cântă: „Ciasul rĕu" de I. Vorobchievicĭu.
12. Oloșag (c. b.) cântă: „Crĕngă ruptă" de I. Vidu.
13. Oravița gr. or. (c. m.) „Dómne buzele mele..." de G. Musicescu.
14. Pesac (cor bărb.) cântă: „Spiritul" de * * *
15. Silha (c. b.) cântă: „Veste bună" de I. Costescu.
16. Tĕrgoviște (c. b.) cântă: „Cucuruz" de I. Humpel.
17. Ticvaniul mare (c. b.) „Valurile Dunării" de Ivanovicĭu.
18. Topolovĕțul mare (c. m.) cântă „Hora Oltului" de C. Cordonean.
19 Chisĕtĕu (c. m.) cântă: „Fii Romăniei" de G. Musicescu cu acompaniament de piano, acompaniator D-l L. Tempea. (Acest cor nu concurge la premii).
20. „Un resunet" (cor în massă) de G. Musicescu — I. Vidu.

Pentru aducerea judecății asupra producțiunilor a corurilor emulante se va compune un juriu de ómenĭ de specialitate a Românilor presențĭ. Juriul va împărți premiile, și afară de acelea fiă-care cor va primi literele comemorative pentru conlucrare la acéstă emulare.

Premiile sunt: 1. Premiul *familiei Mocsonyi*: un armoniu, 2. Premiul *compositorilor*: Colecțiune de composiții române, 3. Premiile *Reuniunii române de cânt. și musică din Lugoș*: a) Un pocal de argint, b) o violină, c) o flaută.

*

In ȡiua de S-tă Măriă, ca de obiceiŭ, s'a serbat în Lugoș cu pompa obicinuită hramul bisericeĭ gr. or. române de-acolo, care serbare Bănățenii o numesc *„Rugă"*. Incă în diminéța ȡilei s'a început „Ruga" și a durat până în cealaltă diminéță. Membrii Asociațiunei, după program, au luat cu toții parte la „Rugă" Joi la 5 óre séra; ér în aceeașĭ ȡi la $7^{1}/_{2}$ séra s'a început producțiunea corurilor române, după programa de mai sus, care a durat până aprópe de meȡul nopții.

A fost o priveliște mărĕță, neobicinuită și tot-odată mișcătore a vedé acéstă mare mulțime de cântărețĭ și cântărețe, în costumele lor naționale românescĭ, și a fost o plăcere rară de a-le audi intonând de tóte părțile încântătórele nóstre melodiĭ naționale.

Dér mai mult ca tóte acestea au ridicat și însuflețit inimele celor de față, carĭ erau îndesuițĭ unul lângă altul miĭ și miĭ de capete, când la 11 óre din nópte deodată toțĭ coriștii, *șépte sute patru-ȡecĭ de cântărețĭ*, au intonat puternic imnul *„Deșteptă-te Române"*.

In aceea clipită înălțătóre de inimĭ s'a luminat tot locul cu foc bengalic, ér miile de auditorĭ au isbucnit, după cea dintâiŭ strofă, în strigăte nesfîrșite de „Sĕ trăéscă", carĭ făceau sĕ se sgudue aerul până 'n norĭ.

Cele trei premii, despre care e vorba mai sus, s'au împărțit de către juriul ales pentru scopul acesta următórelor corurĭ, carĭ s'au aflat mai harnice în cântare:

Premiul I l'a primit corul bărbătesc gr. cat. din *Oravița*;

Premiul II (Crestomația musicală de Costescu ș. a.) s'a dat corului micst, bărbațĭ și femeĭ, din *Belinț*;

Premiul III s'a împărțit în modul următor: Corul bărbătesc din *Ticvaniul mare* a primit pocalul de argint; corul micst din *Topolovețul mare* a primit flautul ér corul mixt din *Ictar* a primit violina.

După ce a încetat producțiunea corurilor, s'a continuat „Ruga", care, cum am ȡis, a durat până diminéța. Ceĭ ce au primit bilete de întrare la „Rugă" au putut lua parte și la emularea corurilor.

*

Ședința II a Asociațiunei.

(Raport special telegrafic al „Gaz. Trans.")

Lugoș, 29 August. Erĭ, Vinerĭ, diminéță a fost serviciu divin în ambele bisericĭ, și parastas în memoria lui George Barit în biserica catedrală gr. cat.

Ședința se deschide la 10 óre. Comisiunea pentru esaminarea raportului general al Comitetului propune, prin raportorul sĕu Dr. Vasile *Hossu*, și adunarea primesce:

1) Sĕ se iée spre sciință raportul;

2) Se fiă declarațĭ membri ai Asociațiunei cei ce s'au înscris la comitetul central.

3) Sĕ se facă an de an raport despre activitatea literară a Românilor în țerile corónei S-lui Stefan.

4) Sĕ se mulțăméscă „Albinei" pentru ajutorul votat școlei Asociațiunei.

5) Sĕ se aducă mulțămire societăților scientifice, cu carĭ Asociațiunea stă în schimb.

6) Sĕ se esprime condolență pentru membrii rĕposațĭ prin ridicare.

7) Privitor la esplicarea legilor se primesce propunerea comitetului central.

8) Propunerea canonicului Gavril Pop pentru ajutorarea scólelor poporale din mijlócele Asociațiunei se predă comitetului central.

9) Se primesc membri noi cu taxe solvite de aprópe 2000 fl

10) Se dă absolutoriu comitetului pentru socotelile pe anul espirat și se votéză budgetul pe anul viitor.

Mai departe d-l profesor *Ioan Popea* cetesce disertația sa despre „Influența casei părintescĭ asupra caracterului individilor și al națiunilor". Disertația a produs o forte mare însuflețire, mai ales în partea, unde se glorifică virtuțile femeei române. Fiind timpul înaintat, s'a abstat dela cetirea disertației a treia: „Despre căsĕtoriile la Românĭ" de canonicul Gavrilă *Pop*. Se decide publicarea acestei disertațiunĭ.

După acésta se întregesce comitetul central, alegêndu-se în postul vacant vechiul membru al comitetului protopopul *Hannia*, director seminarial, ér ca controlor d-l *Crețu*.

Viitórea adunare s'a hotărît a se ține la Mediaș.

In fine se cetesc telegramele numĕróse, sosite spre salutarea adunărei.

Presidentul mulțămesce bravilor Lugoșenĭ pentru căldurósa și amicabila primire. Asemenea mulțămesce și vice-șpanului pentru afabila sa purtare.

Protopopul *Hamsea* între urale însuflețite mulțămesce presidiului și comitetului pentru onórea, ce s'a dat Bănatului prin venirea la Lugoș a adunării. Cu acésta adunarea se încheiă.

La 2 óre banchet strălucit în grădina otelului „Concordia" cu 300 tacâmurĭ.

Lista de bucate: supă négră, piftii de pesce, carne la tigaiă garnisită, sos, aluat cald, fripturĭ, sălată, prăjiturĭ, sabaricale, póme și brânză, înghețată, cafea négră, vin roșu, vin alb. — Musica: Capela lui Nica Iancovicĭu.

Primul toast l'a rostit presidentul pentru Majestatea Sa împĕratul și regele; al doilea l'a rostit Dr. A. Mocsonyi pentru presidentul și comitetul Asociațiunii; al treilea archimandritul Dr. Il. Pușcariu pentru Lugoșiu; al patrulea Dr. Bunea pentru d-l Mocsonyi și în urmă d-l Vlădescu pentru poporul român. Musica a esecutat cântărĭ naționale în decursul mesei, care după órele 5 séra s'a ridicat.

La 7 óre representația teatrală și concert. Sala îndesuită de publicul cel mai ales. Representația piesei teatrale locale,* scrisă cu mult umor în dialectul bănățean, a succes splendid. Aplause numĕróse, cosurĭ de florĭ, cunune și buchete au remunerat virtuositatea dibacilor dilettanțĭ. Asemenea și concertul a reușit grandios. Piesele s'au cântat cu o precisiune și o artă cum n'are părechiă la noi. Aplause nesfîrșite au urmat după fiă-care punct din program.

După terminarea concertului la 10 óre séra s'a început balul în sala otelului „Regelui Ungariei".

Ordinea jocurilor: I. Inainte de pausă. 1) Lugojana, 2) Vals, 3) Quadril I., 4) Ardeléna, 5) Polca franc, 6) Romana, II. După pausă. 1) Hora și Sĕrba, 2) Vals 3) Quadril II., 4)] De doi și pe picior, 5) Polca Mazur, 6) Ardeleana.

Balul a ținut până în zorĭ de ȡi și în decursul lui a domnit cea mai mare veseliă și bucuriă. Toțĭ ne-am despărțit cu cea mai frumósă suvenire.

Astăȡĭ escursiune la băile Herculane, de unde se va merge mâne la Orșova, Porțile de fer și Adakaleh.

Cu aceste se încheiă serbările Asociațiunei, carĭ au decurs în cea mai bună ordine și armoniă și au fost o probă puternică pentru spiritul, ce se cultivă în Bănat sub ramurile culturei naționale.

„plină satisfacțiune împărtășirile importante și prea interesante despre progresul înbucurător al „Italiei june" la poporul italian.

„Deși neaparținênd de-adreptul marei societățĭ francmasonice, totușĭ acéstă privesce cu viu interes la preparativele pentru lupta, care peste puțin trebue sĕ isbucnéscă pe peninsula apenină cu atât mai viu interes, cu cât aspirațiunile și ținta „Italiei june" sunt întru tóte aceleașĭ cu tendințele și ideile francmasonice. *Libertatea, egalitatea* și *frăția* între individĭ și între popóre, óre nu formézǎ acéstă trinitate divină devisa vóstră și devisa nóstră? Și apoi ideia formării statelor naționale, de unde ar fi putut sĕ se realiseze, décă nu și-ar fi luat avêntul sĕu puternic din lojele francmasonice, introdus apoi de-acolo în viéța publică, marcându-șĭ începutul sĕu grandios prin formarea statelor unite americane! — Da, America se mărturisesce cu mândriă ca prima, ér puternica creațiune a ideilor francmasonice, formată prin conlucrarea tuturor spiritelor celor mai nobile din ambele emisfere sub aplausul și entusiasmul lumii întregĭ; setósă de libertate și de independență, bine sciind, că — puse odată basa solidă în America, de aicĭ avea sĕ-șĭ continue ideile politice mersul lor până la marginile cele mai estreme ale lumii!

„Un dușman avem noi împreună de combătut: tirănia și reacțiunea, întunerecul și obscurantismul! — Și décă ar esista în adevĕr o deosebire, ar fi numai *întinderea activității* fiă-căruia din aceste două instituțiunĭ; căcĭ pe când „Italia jună" și-a luat ca țintă eliberarea și unirea Italiei: francmasoneria și-a întins activitatea peste suprafața globului întreg, luptând și nisuind la redeșteptarea și înfrățirea tuturor popórelor prin cultură și sciință și, la imprejurărĭ, prin luptă fisică și materială.

„Judecând astfel raporturile impromutate, noi privim la luptele vóstre ca și la acelea ale unei societățĭ surorĭ cu tot aceleașĭ simpatii, stând gata, la cas de necesitate, a vĕ alerga întru ajutor, ce fiă-care popor subjugat și apăsat cu tot dreptul îl póte pretinde dela noi:

„In numele lojelor americane,

„MARELE MAESTRU
„al marelui orient din Philadelfia:
Iohnson".

Aplause întreite urmă la finea cetirii. Marele ceremonier anunță: „Onor. signore Benotti are cuvêntul.

Acesta se scólă de pe scaun și vorbesce astfel:

— „Onor. signor președinte și onor. consoțĭ! Adênc mișcat de cuprinsul întru adevĕr însuflețitor al scrisorii, prin care ne-a onorat marele măestru al lojelor francmasonice americane din Philadelfia, îmĭ iau libertate a propune sĕ 'ĭ se esprime sentimentele nóstre de mulțămire și de recunoscință pentru binevoitórea încurajare și sprijinire a întreprinderii nóstre patriotice".

Se primesce cu salve întreite.

— „Mai avem înaintea nóstră încă o scrisóre a marei loje din Madrid 27 Iunie 1867", ȡise notarul cetind mai departe:

„*Onor. președinte al „Italiei june" în Roma.*

„Salutare voué, fiiĭ eternei Rome! Salutare de treĭ-orĭ!

„Prin anunțarea activității vóstre ațĭ atins córdele cele mai vibrătóre în inimile nóstre! Ațĭ redeșteptat în noi suvenirile cele mai sublime ale unui trecut glorios și auȡindu-vĕ dulcele și duiósele vóstre suspinurĭ, am recunoscut o soră mult iubită și mult amărîtă: sora moștenitóre a vetrei mamei latine.

„Fii ai Romei! Vĕ îmbrățișăm și vĕ salutăm cu tótă iubirea și cu tot entusiasmul inimilor nóstre!..... Ridicați-vĕ, pentru Dumneȡeu, și răpițĭ din mânile dușmanilor noștri, mama nóstră comună și fițĭ sigurĭ, că nu numai noi, ci lumea întrégă umană vĕ va veni întru ajutor și va aplauda aspirațiunile vóstre legitime. Completațĭ opera începută!.... Unițĭ-vĕ și redațĭ Roma Italiei, ca coróna cea mai strălucită moștenită dela poporul domnitor al lumei antice!... Realisațĭ unirea spre a începe apoi împreună ultima operă: a *Unitățiĭ latine*, visul cel mai sublim al popórelor latine!

„Luptațĭ, căcĭ nicĭ un câștig fără luptă, sfărîmațĭ lanțurile diavolescĭ, în carĭ v'au împins ființele întunerecului și doveditĭ lumii, că în vinele Romanilor de

Ţarul în Viena.

Tinêra părechiă domnitóre a marelui imperiu rusêsc şi-a început călĕtoria sa pe la curţile europene. De present Ţarul şi Ţarina sunt în Viena; de aci vor pleca în Germania pentru de-a visita pe împĕratul *Wilhelm*, apoi vor visita *Parisul*, şi în fine vor trece în Anglia pentru de-a visita pe regina Victoria.

Privitor la primirea şi petrecerea părechei imperiale rusescĭ în Viena, se anunţă următórele:

Majestăţile Lor austriace au sosit alaltăerĭ la óra 10 diminéţa la gara drumului de fer de Nord, unde erau deja de faţă archiducii şi archiducesele; archiducii *Francisc Ferdinand* şi *Ludovic-Victor* purtau uniforma rusêscă. Impĕratul purta uniforma rusêscă şi marele cordon al ordinului S-t. Andrei.

Trenul imperial rusesc întră în gară la óra 10 şi $1/2$ pe când musica cânta imnul naţional rusesc. Impĕratul înaintă până la vagonul imperial rusesc şi ajută pe Ţarina sĕ se cobóre. Impĕratul Francisc-Iosif şi Ţarul se îmbrăţişară de două orĭ în modul cel mai cordial; tot astfel şi cele două împĕrătese. Impĕratul Nicolae purta uniforma infanteriei austriace.

După revista companiei de onóre şi după presentaţiunĭ, suveranii se suiră în trăsurĭ descoperite trase de şése caĭ albĭ. In primul echipaĭ luară loc cei doi Impĕraţĭ şi în al doilea, cele două Impĕrătese. Pe tot parcusul cortegiului, stradele erau pavoazate şi decorate, şi o mulţime imensă făcu ovaţiunĭ entuziaste Ţarului; acesta rĕspunse prin dese salutărĭ milităreştĭ. Unde se apropiau echipajele, musicile fiă-căruĭ regiment, care forma gardul, intonau imnul naţional rusesc, care însoţi ast-fel pe Majestăţile Lor în tot timpul traiectului.

La Hofburg Majestăţile Lor se deteră jos din trăsură, în sunetele musicei şi al tobelor. La Hofburg a avut loc presentarea contelui *Goluchowski*, a miniştrilor *Badeni*, *Banffy*, a colegilor lor şi a demnitarilor Curţei. Acéstă ceremonie a avut un caracter fórte cordial.

Cât despre parcursul cortegiului pe stradĭ, a fost un adevĕrat marş triumfal.

La 1 $3/4$ M. M. L. L. rusescĭ au dejunat la ambasada Rusiei, apoi au mers sĕ vadă lucrările bisericei rusescĭ, care se construiesce actualminte. In urmă au făcut visită membrilor familiei imperiale şi apoi s'au întors la Hofburg unde Ţarul a primit în audienţă pe contele Goluchowski şi pe ceilalţĭ miniştrii.

Séra a fost un mare prînz la care au asistat Majestăţile Lor rusescĭ şi austriace, demnitarii curţeĭ, ai statului, ai armatei, ai clerului şi suitele lor. Impĕratul Francisc Iosif a ridicat următorul toast în franţuzesce:

„Mulţămind Majestăţilor Lor pentru visita pe care au bine-voit sĕ mi-o facă, şi în care îmĭ place sĕ vĕd o nouă dovadă a pretiniei care ne unesce, beau în sănătatea Majestăţilor Lor Impĕratul şi Impĕrătésa Rusiei“.

Impĕratul Nicolae rĕspunse tot în franţuzesce:

„Mulţămind Majestăţei Vóstre pentru primirea frumósă pe care a bine-voit sĕ ne-o facă, beau în sănĕtatea Majestăţei Sale Impĕratul Austriei, Regele Ungariei şi a Impĕrătesei-Regine“.

După primul toast, musica a cântat imnul rusesc şi după al doilea, imnul austriac.

După prânz a fost o representanţie de gala la operă, la care au asistat Majestăţile Lor rusescĭ şi Impĕratul Francisc-Iosif. Archiducesa Maria-Iosif făcu onorurile lojei imperiale, înlocuind pe Impĕrătésa Elisabeta.

Turburările din Turcia.

Revoluţia din Creta încă nu e suprimată şi deja Armenii din Constantinopol încep a inscena nouĕ turburărĭ. De câte-va dile încóce se vorbia prin capitala Turciei, că comitetul armenesc în înţelegere cu comitetul tinĕr turcesc plănuesce sĕ provóce nouĕ scandale pentru *de-a provoca intervenţiune streină*.

In 26 c. Armenii şi asaltară *Banca Otomană*, de unde începură apoi a puşca asupra miliţiei şi poliţiei turcescĭ, care merse sĕ restabiléscă ordinea. Dintr'o casă armenéscă de lângă poliţia din Pera fu aruncată *o bombă* pe stradă, care *omorî 6 gendarmĭ* şi rǎni greu pe mai mulţĭ. Asemeni bombe se aruncară şi în alte părţĭ ale oraşului.

Suburbiile *Sanatia* şi *Jenikapu* din Stambul au fost în 26 c. de-asemenea scena unor turburărĭ, provocate de Armenĭ, aşa că tótă nóptea trebui sĕ patruleze pe strade poliţia, infanteria şi cavaleria.

Câţi-va dintre embasadorii puterilor streine recurară detaşamente de matrosĭ, carĭ sĕ le apere palaturile, şi deteră ordin vapórelor de resbel ale statelor respective sĕ stea gata de atac.

In fine alaltăerĭ începură a-se mai linişti spiritele, şi toţĭ se convinseră, că Armenii pórtă vina la turburările iscate.

Se asigură, că Pórta va lua cele mai aspre mĕsurĭ faţă cu rĕsvrătitoriĭ.

*

Ce privesce revoluţia din Creta, se anunţă din Constantinopol, că *Pórta a acceptat în principiu propunerile ambasadorilor*, privitor la guvernarea şi administraţia insulei. Până acuma însĕ pe Creta tot durézǎ turburările, mai ales în districtul Candia, unde câte-va sute de Mohamedanĭ ameninţă necontenit satele creştine.

SCIRILE DILEI.

— 17 (29) August.

Din Paris ni-se comunică cu data de 25 August următórele: Până la finitul l. c. stil nou va apărê broşura nóstră privitóre la *meetingul* ţinut în luna trecută sub preşedinţa d-lui *Flourens*. Acéstă broşură va cuprinde discursul d-lui Flourens, discursurile vorbitorilor din partea Românilor, Sêrbilor şi Ceho-Slovacilor; apoi telegramele românescĭ, ce s'au trimis la Paris din acest incident şi opiniunea pressei din Paris asupra meetingului de protestare contra mileniului unguresc.

—o—

Osândit pentru stégul sêrbesc. Din Neoplanta se anunţă un cas revoltător de osândire. Comerciantul Paul Romanovicĭ a dat un prânḑ mare în via sa, şi cu ocasiunea acésta a arborat un steag sêrbesc roşu-vĕnĕt-alb. Cu tóte că întreg lucrul a avut numai caracter privat, fără intenţiune de agitare, totuşĭ căpitanatul din Neoplanta îl osândi pe Romanovicĭ la *3 dile arest şi 50 fl amendă*. Departe am ajuns!

—o—

Numire. D-l doctor Emil Puşcariu, profesor universitar, este numit în funcţiunea onorifică de membru în consiliul de igienă şi salubritate publică al judeţului Iaşĭ, în locul d-lui doctor C. Botez, dimisionat.

—o—

Scirĭ neliniştitóre din Belgrad. Din capitala Serbiei se anunţă, că în întregul oraş domnesce *cea mai mare agitaţiă*, ca şi care se îndatinéză a se arĕta numai în préjma evenimentelor marĭ. Se vorbesce, că s'a descoperit *o conjuraţiune, în care sunt compromişĭ treĭ generalĭ*. „*Male Novine*“ anunţă că garnisóna şi poliţia Belgradului s'au gata de treĭ dile.

—o—

In judeţul Prahova a sosit un mare numĕr de streinĭ, carĭ voiesc sĕ închirieze terenurĭ dela sĕtenĭ pentru a începe sĕ esploateze păcură în mod sistematic.

—o—

Strămutare de local. Suntem rugaţĭ a anunţa, că Oficiul matricular de stat din loc şi-a strămutat biroul în Strada Porţii Nr. 65, casele Reuniunei industriale („Gewerbevereins“) parterre, în stânga.

—o—

Pentru elevii de meserii. La comitetul „Asociaţiunei pentru sprijinirea învĕţăceilor şi sodalilor rom. din Braşov“ sunt vacante câte-va ajutóre pentru elevii de meserii, carĭ se află *în Braşov*. Doritorii de a se împărtăşi de aceste ajutóre, sĕ-şĭ aşternă petiţiile, cu documentele lor la preşedintele societăţii d. *N. P. Petrescu*, până la sfîrşitul lunei August st n.

—o—

Musica orăşenéscă va concerta mâne Duminecă, în grădina otelului „La pomul verde“, cu un program variat şi bogat. Amintim între altele piesa „Un suspin“ romanţă de Frauletti. Inceputul la $7^1/_2$ ó. séra; Intrarea 30 cr. de persónă.

Asasinarea Sultanului din Zanzibar.

De câte-va dile încóce circulau scirĭ neliniştitóre din Zanzibar, bogata insulă de lângă Africa ostică, că adecă s'ar fi descoperit o conjuraţiune contra vieţii Sultanului şi în fruntea conjuraţilor ar sta prinţul *Said Kalid*, care are de gând sĕ se proclameze ca Sultan.

Deo-dată sosi alaltăerĭ scirea, că *Sultanul din Zanzibar a fost asasinat, şi Said Kalid a fost proclamat ca Sultan.*

Guvernul engles, însĕ, care de şése anĭ îşĭ esercită dreptul de suveranitate asupra insulei, nu voi sĕ-l recunóscă nicĭ-decum pe Said, şi îl provocă pe acesta sĕ se predea în mânile Englesilor, căcĭ la din contră va da ordin ca sĕ fiă bombardat palatul. După ce însĕ Said nu voi sĕ dea ascultare provocărei, vapórele de resbel englese începură la 9 óre a. m. a *bombarda* palatul Sultanului, în care se baricadase Said. Bombardarea durà 50 minute şi palatul fù nimicit cu totul. Said Kalid şi aderenţii sĕi se refugiară la consulatul german. Lupta se mai continuă apoi pe stradele oraşului.

Alte amĕnunte despre cele ce au mai urmat nu se sciu încă, afară că Englesii au proclamat ca Sultan pe *Hamout*, un nepot al Sultanului asasinat.

Adunarea învĕţătorilor sătmărenĭ.

Sătmar, August 1896.

In 10 August s'a ţinut în Homorodul de mijloc adunarea generală a reuniunei învĕţătorilor românĭ sătmărenĭ. De faţă au fost 36 învĕţătorĭ şi *un* preot:

La 8 óre s'a sĕvêrşit serviciul divin de cătră preotul local, êr cântările le-a esecutat întreg corpul învĕţătoresc. Sub impresiunea acestor cântărĭ melodióse am observat, că se simte un gol în s-ta biserică, şi acest gol îl forma preoţimea română, care de altă-dată era bine representată, êr acuma, dintr'o causă destul de regretabilă, îi vedem desbinaţĭ şi intrigaţĭ spre mai marele desastru al reuniunei.

E dureros sĕ vedĭ pe cei ce sunt puşĭ în fruntea poporului, ómenĭ, carĭ sunt avisaţĭ a trăi în cea mai bună înţelegere unii cu alţii, certându-se şi desbinându-se.

Vorbesc adecă de dăscălimea şi preoţimea română din diecesa Oradiei marĭ, carĭ trăesc unii cu alţii cam aşa, ca cânele cu pisica. Mulţĭ membri ai preoţimei tinere par a fi mai însufleţiţĭ pentru cértă şi discordiă, decât pentru s-ta causă a educaţiunei, — ómenĭ micĭ de dile, marĭ de patimĭ! Purtarea îngâmfată şi arogantă a unor membri din cler faţă cu tovareşul lor

---

„astădĭ curge încă sângele Romanilor „vechĭ, sângele Scevolilor şi al Bruţilor! „Jos cu tirănia! Sĕ trăéscă libertatea, „Trăéscă Italia unită! Trăéscă Unitatea „latină!

„In numele lojelor spanio-portugale:

Emilio Castelar.

Aplause întreite rĕspunseră la acéstă scrisóre însufleţitóre.

— „Aţĭ audit, fraţilor, luă preşedintele Mancini cuvêntul; aţĭ audit cuvintele dulcĭ şi pline de entusiasm, cu carĭ ne salută confraţii noştri de un sânge din antica peninsulă iberică! Par'că frunḑărind prin istoria romană din timpurile cele mai gloriose, am cetĭ pasagiile clasicilor scriitorĭ romanĭ, prin carĭ obicĭnuiau sĕ vorbéscă acele nobile spirite pline de patriotismul cel mai curat al vechilor campestri romanĭ, carĭ duceau vaḑa şi gloria romană peste ţêrĭ şi peste mărĭ în tóte triumphiurile lumei vechĭ!... Da, au tot dreptul confraţii noştri spaniolĭ, avem două lucrurĭ marĭ de realisat: *Unitatea Italiei* şi apoi *Unitatea latină!*... Numai sub scutul unităţii latine pot sĕ afle popórele latine adăpost, ştiinḑand respect duşmanilor seĭ secularĭ!.... Aşa-dêră sĕ lucrăm de-ocamdată pentru realisarea ideei nóstre premergĕtóre, pentru unitatea Italiei, dêr sĕ nu pierdem nicĭ când din vederile nóstre ţinta cea mare, spre unitatea latină!“.....

Urmă şi aci o salvă repeţită.

— „Ne mai avênd nicĭ un obiect de pertractare, rog pe onor. ceremonier, sĕ binevoéscă a întreba, décă cine-va ar voi sĕ céră cuvêntul“.

Se făcu întrebarea, nu se ivi nimenĭ.

— „Lucrările de astădĭ, fiind sevêrşite, declar şedinţa închisă în puterea dreptului, ce mi-s'a încredinţat şi vĕ salut pe toţĭ consoţii meĭ“.

Adunarea rĕspunse prin aplaus.

După închiderea şedinţei, membrii presenţĭ se depărtară în grupe de 10—15 persóne şi în deplină tăcere, până ce în fine plecă şi Giuseppe Mancini împreună cu contesa Delmonte.

— „Nu voiŭ sĕ întreb astădĭ nimica, contesă, ḑise Mancini: vĕ las, sĕ vĕ concentraţĭ, altă-dată vom vorbi mai departe despre séra de astădĭ.

— „Aveţĭ dreptate, conte, căcĭ astădĭ nicĭ n'aşĭ fi în stare sĕ vĕ dau rĕspuns: lăsaţi-mĕ sĕ consum mereu ceea ce am petrecut până acuma! Numai una aşĭ voi sĕ sciu: unde ne aflăm şi pe unde am venit aicĭ?“

— „Ne aflăm drept sub capitolul vechiŭ, şi aţĭ venit prin labirintul catacombelor până aicĭ: însĕ acuma o sĕ luăm o cale cu totul scurtă până în pivniţele sub palatul Mancini, pe unde apoi vĕ voiŭ petrece până la palatul Delmonte“.

— „Câte óre sunt acuma?“

— „Sunt 11 şi 20 minute; la 11 şi 40 sunteţĭ acasă“.

Plecară d'aci şi ajunseră curênd la palatul lui Mancini, unde îi aşteptă deja echipagiul pregătit. Se urcă contesa după dênsa contele Mancini, şi îndată porni trăsura, trecênd pe stradele încă pline de lume. După vre-o 10 minute ajunse în dosul palatului Delmonte, contesa se coborî din trăsură, apĕsă un mecanism la uşă, acésta se deschise fără sgomot; o strîngere de mână şi un „*felice notte*“ şi contesa se urcă, neobservată de nimenĭ, în apartamentele ei. Se desbrăcă în tăcere şi singură, şi se culcă în pat, dêr fără a pute adormi. Abia cătră vêrsatul ḑorilor somnul îşĭ cerù tributul sĕu şi o ţinù îmbrăţişată până cătră 9 óre diminéţa ....

Cu începutul luĭ Noemvre 1867 se afla Roma într'o ferbere deplină; bĕtrânul Garibaldi se afla înaintea cetăţii eterne spre a sevêrşi opul sĕu final.

Trupele francese deja în Decemvre 1866 părăsiră Roma şi lăsară apĕrarea residenţei lui Pio Nono în grija trupelor papale, a gardei elveţiane şi a veniturilor plătite şi adunate din tótă lumea.

Populaţiunea Romei, pregătită deja de mult pentru momentul mult dorit, lucra din rĕsputerĭ; cei carĭ erau în stare a purtà armele, se aflau în tabĕra lui Garibaldi. Palatele conţilor Mancini şi Delmonte erau închise şi părăsite, se ḑicea, că stăpânii s'ar afla la moşiile lor de prin munţii apeninĭ. Cât despre tinerul Mancini se scia şi se vorbia în public, că dênsul, ca preşedintele „Italiei june“, se află în tabĕra lui Garibaldi.

Vĕḑênd Pio Nono, că semnele sunt cam rele pentru patrimoniul S-tului Petru, cerù şi căpĕtă dela Napoleon III érăşĭ un ajutor de ḑece mii de ostaşĭ, carĭ ocupară Roma, până ce Garibaldi se întări cu flórea junimei italiane în Monte rotondo, numai trei mile departe de Roma.

de luptă, — față cu învĕțătorul, a adus multă nenorocire causei de consolidare a învĕțămêntului național românesc din diecesa Oradiei, ba decă vor continua intrigele și mai departe, vom ajunge la o decadență a poporului, la care astădĭ nicĭ nu visăm.

Aicĭ se vede mai bine, ce înfluință are asupra tinerilor clericĭ crescerea lor în seminarele străine de pe la Oradea-mare etc. Nu mai puțin vrednicĭ de plâns este în privința națională și crescerea, ce o primesc tinerii învĕțătorĭ în institutul preparandial de sub conducerea fanfaronului canonic Lauran, rîvnitorul după mitra archierescă din Lugoș. Resultatul acestei crescerĭ greșite din partea ambelor părțĭ se arată acum într'un mod destul de dureros în neînțelegerile și chiar dușmănia dintre preoțĭ și învĕțătorĭ.

Nu vreu sĕ acus pe nimenea, nicĭ sĕ țin parte nimĕnuia, dér este aprópe de judecata orĭ-căreia om cuminte, că responsabilĭ pentru aceste neînțelegerĭ sunt în primul loc preoții. Ei sunt ómenĭ cu multă carte, ei au în mână conducerea, prin urmare stă în puterea lor, ca prin o înțeléptă procedere și prin esemple de abnegațiune sĕ încungiure nemulțumirile și sĕ reîntroducă armonia și pacea între cler și învĕțătorime. Acésta însĕ nu se va puté face pe cât timp tinĕra preoțime cutéză a se esprima, că învĕțătorii nu sunt vrednicĭ a sta la o masă cu ei. Mai puțină îngâmfare și mai multă prudență pastorală: acésta o singura receptă, după care preoții din părțile acestea pot restabili pacea și armonia între ei și învĕțătorĭ.

Am făcut aceste observații, căcĭ mĕ dóre sufletul când vĕd atâta destrăbălare între conducĕtorii poporului român din aceste părțĭ. Când învĕțătorii îșĭ țin adunarea reuniunei lor culturale, preoții absentéză demonstrativ, ba — ca sĕ-șĭ arate și mai mult arama — participă la o petrecere arangiată într'o comună din apropiare anume pentru a paralisa adunarea învĕțătoriĭor. Mai sunt óre aceștia preoțĭ cu minte și Românĭ bunĭ? Acésta e „prudență pastorală“ din partea lor?....

După celebrarea cultului divin toțĭ membrii corpului didactic, presențĭ s'au adunat în sala șcólei. Aicĭ, după ce s'a cântat în cor „Impĕrate ceresc“, D-l vicepreședinte D. *Chiș* printr'un discurs face cunoscut încetarea din viéță a mult regretatului Președinte C. *Barbul*, vicarul din Carĕii Marĭ, și apoi declară conferența de deschisă. Urméză cetirea și verificarea protocolului adunărei anterióre; asupra acestui punct se face o singură observațiă din partea d-lui *Bretan*, învĕțător în Vereșmort. S'a cetit apoi *raportul comitetului* prin d-l învĕțător din Carĕi Gh. *Pteancu.* In raport se amintesce, că acum reuniunea împlinesce 10 anĭ dela înființarea ei, se face istoricul acestei reuniunĭ dela începutul ei, amintind pe toțĭ acei bărbațĭ, carĭ au muncit pentru prosperarea reuniunei. Acest punct a fost cel mai interesant, mai ales unde se amintesce animația membrilor corpului didactic din trecut, față de neînțelegerile deacum.

A urmat: Alegerea comisiunilor, raportul comisiunilor, întregirea biroului și a comitetului, desbaterea regulamentului amplificat, al reuniunei filialĭ, cetirea disertațiunilor aprobate prin comisiunea respectivă și propunerĭ practice. Aceste cincĭ puncte din programă, n'au fost de loc discutate în adunare. A urmat împărțirea diplómelor la membrii noi și s'a hotărît, ca viitórea adunare generală sĕ se țină în *Meghișea.*

La punctul: Propunerĭ diverse referitóre la înaintarea scopului reuniunei, s'a iscat o furtună grozavă. Propunerĭ peste propunerĭ, carĭ de carĭ mai fără nicĭ un folos, căcĭ mai tóte erau isvorite din interese personale, afară de trei, carĭ erau isvorite din interesul general al înaintărei reuniunei. Anume o propunere din partea d-lui învĕțător din Ardusad, D. Maior, care cu mare însuflețire pledà pentru administrarea mai regulată a banilor reuniunei și în scopul acesta propuse alegerea unei comisiunĭ. Acéstă propunere s'a primit și nu s'a primit, căcĭ de, d-nii învĕțătorĭ sunt cam nepricepătorĭ în asemenea cestiunĭ. Altă propunere din partea d-lui învĕțător *Ciulean* din Mădăraș, D-sa amintesce, că în anul trecut la adunarea din Veteș s'a luat decisiunea, ca toțĭ membrii reuniunei sĕ colaboreze la tipărirea Albumului învĕțătoresc inițiat de d-l învĕțător *Dariu* din Brașov. Rógă decĭ pe d-nii membri, ca toțĭ aceia, carĭ voesc sĕ posédă acel album, sĕ se subscrie într'o listă făcută anume în acest scop. Dér nicĭ la acéstă propunere d-nii membri n'au rĕspuns, ba s'au aflat unii, carĭ au combătut'o și așa acéstă propunere a rĕmas baltă.

In sfîrșit luà cuvêntul cunoscutul învĕțător G. B. *Vancu,* care printr'un discurs însuflețit arătà însemnătatea unei reuniunĭ bine organisată, pledà pentru purtarea esemplară a fiă-cărui învĕțător față de acéstă olimpiadă sfântă a învĕțămêntului român, îndemnând la unirea, ce trebue sĕ domnéscă în întreg corpul învĕțătoresc. Vorbirea d-lui G. B. Vancu i-a cam sguduit pe d-nii învĕțătorĭ, pentru-că mulțĭ din ei s'au presentat la conferență cum nu trebuia, făcêndu-se de rîs înaintea a doi notarĭ, trimișĭ ca spionagĭ din partea comitatului.

Pentru ca sĕ se vadă, de ce spirit este condusă preoțimea tinĕră din părțile acestea față cu scopurile reuniunei învĕțătoresci, voiu aminti, că tocmai în diua aceea ei au arangiat o petrecere, și încă într'o comună vecină, numită Tătărescĭ, cu scop ca sĕ paraliseze adunarea corpului învĕțătoresc. Bravo voue, preoților tinerĭ; se vede bine arama și pe fața vóstră, ca și pe a nóstră, toțĭ suntem elevii lui Lauran. Peirea nóstră din tine, Laurane!

Preotul și învĕțătorul.

Rĕspuns

la corespondența: „In cestia adunării generale a învĕțătorilor rom. gr. or. din districtul Brașov, ce se va ține în Poiana Sărată la 25, 26, 27 August a. c.“, publicată în „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 146 dela 11 (23) August a. c.

Scumpe coleg!

Ascultând și noi șóptele tainice ale unui — optimist, că adunarea generală a învĕțătorilor dela Poiana Sărată va fi fórte bine cercetată, dă-ne voie sĕ te întrebăm:

Când ni-s'au dat vr'odată diurnele și spesele de drum, ce le primescĭ D-ta la Brașov?

Noi scim, că nicĭ-odată.

Și óre puté-vom noi rĕspunde datoriei nóstre, adecă deiței, căreia cu toții trebue sĕ ne închinăm, ne avênd nicĭ diurnele, nicĭ salarul ce-l primescĭ D-ta? — Nu!

E rĕspunsul D-tale. Și noi nu-l tragem la îndoială.

Te salutăm frățesce dicêndu-țĭ: la revedere în Poiana Sărată, decă . . . . . .

Ai tĕi tot-déuna iubitorĭ și stimătorĭ colegĭ.

Mai mulțĭ dascălĭ dela sate.

Producțiunĭ și petrecerĭ.

Tinerimea studiósă din Bucium invită la producțiunea teatrală împreunată cu dans, ce se va arungia Dumineca în 18 (30) August în Bucium-Seasa. Intrarea: de persónă 1 fl. Pentru familiă: capul familiei 1 fl., ér membrii din familiă 60 cr. Ofertele marinimóse se primesc cu mulțămită. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea unui student lipsit de mijlóce. Inceputul la 8 óre séra precis. Se va representa „O nópte furtunósă“, comediă în 2 acte de I. L. Caragiale.

*

Comitetul parochial din Cusdrióra invită la petrecerea filantropică, ce se va arangia în favorul școlei române gr. cat. nou edificate din Cusdrióra, în localitatea școlei, la 6 Septemvre n. c., intrarea de persónă 1 fl., în familiă 80 cr. Inceputul la 8 óre séra. Suprasolvirile se vor chita în diare. Óspeții sunt avisațĭ la provisiunea propriă, pentru beuturĭ bune și eftine s'au luat mĕsurile de lipsă. — Gara în loco (Kozárvár); Direcțiunea Bistrița-Deeș 7 ó. a. m. și 3 óre p. m. Deeș-Bistrița 10 óre a. m. și $7^1/_2$ óre p. m.

ECONOMIA.

Cultura pomilor.

I. Observărĭ generale. După plugărit, cultura pomilor este unul dintre cele mai marĭ și mai bogate isvóre de înavuțire privată și națională. Când grădinile economilor noștri ar fi pline de pomĭ, câte decĭ, sute și mii de florinĭ ar puté face pe tot anul din vinderea pómelor; câte decĭ, sute și mii de florinĭ li-ar mai rĕmâné pe tot anul, făcênd vinul și vinarsul de lipsă pentru trebuințele casnice din póme, în loc de a-l cumpĕra din comerciu de multe-orĭ falsificat séu otrăvit, și cu câte mii de florinĭ n'ar puté cresce apoi în tot anul și avuția nóstră obștéscă?!

Cultura pomilor a stat în mare védă nu numai la vechii Romanĭ, la străbunii noștri, ci și la alte popóre din vechime; ér astădĭ cultura pomilor este luată drept busolă pentru mĕsurarea gradului de cultură al unui popor, după cum am dis și la altă ocasiune, pentru-că s'a adeverit, că cu cât un popor este mai înaintat în cultură, cu atât prețuesce mai tare și crescerea și îngrijirea pomilor, și la din contră, cu cât el stă pe o tréptă mai de jos a culturei, cu atât desprețuesce mai tare și cultura acelora.

In Germania, unde poporul stă pe o tréptă mai înaltă de cultură, sunt ținuturĭ, unde fiă-care econom este obligat din partea reuniunilor séu tovărĕșiilor, de carĭ se ține, ca sĕ crescă și altoéscă pe fiă-care an câte-o sută séu douĕ de pomișorĭ tinerĭ, pe carĭ trebue sĕ-i planteze séu în grădina sa propriă, séu pe locurĭ publice (obștescĭ), cum sunt: ulițele, drumurile, rîurile, cimiterile ș. a. Acolo nicĭ nu prea poțĭ afla grădinĭ séu alte pămênturĭ necultivate, fiă cu pomĭ, fiă cu legumĭ séu plante de nutreț; nu vei afla pe marginea rîurilor séu a drumurilor plute, sălcii, răchite, acațĭ, arinĭ ș. a. ca pe la noi, ci pomĭ roditorĭ, ale căror póme se vênd apoi în tot anul din partea tovărĕșiilor numite, ér cu banii întrațĭ din acelea se plătesc dările către stat séu comună, orĭ se întrebuințéză spre alte scopurĭ de binefacere și folos obștesc.

Pe la noi sunt ținuturĭ, pe unde aprópe jumĕtate din grădinile economilor noștri nu sunt cultivate cu nicĭ un fel de pomĭ séu legume, și decă acelea nu sunt nicĭ cosite regulat și la timp, sunt pline de tot felul de buruenĭ nefolositóre, ba unele chiar veninóse. Cealaltă parte a grădinilor, care e cultivată cu anumițĭ pomĭ, încă mai lasă mult de dorit, de-órece se pot vedé prin ele de cele mai multe-orĭ crengĭ rupte, orĭ uscate, atĕrnând prin pomĭ, mlădițe eșite din rădĕcină și trunchiu, carĭ adună

In diua de 2 Noemvre 1867 se afla afișată pe zidurile Romei următórea proclamațiune:

„Către poporul roman!

„Visul cel mai sublim al vostru și al Italiei întregĭ se apropia de realisare!

„In numele cel sfânt al unității pa„triei nóstre stă junimea Italiei înaintea „porților Romei eterne și cere întrare! „In mijlocul nostru se află cetățenii și „patricii romanĭ și se luptă alăturea cu „noi pentru alungarea streinului din ce„tatea vóstră; a streinului, care ne tă„găduesce dreptul cel mai sacru la patri„moniul nostru, făcêndu-se el stăpân pe „moșia moștenită dela cesarii romani.

„Vom începe lupta; póte că nu vom „isbuti lupta cea dintâiu; vom fi respinșĭ „dér în fine tot causa nóstră va învinge, „căcĭ Italia fără Roma n'are nicĭ un în„țeles.

„Până când de pe capitolul Romei nu „va fâlfăi tricolorul Italiei, până atuncĭ „nu va fi pace.

Giuseppe Garibaldi“.

Poliția papală, ca pretutindenea, dete peste acele afișe, după ce le ceti publicul întreg, apoi le rupse de pe părete și le nimici.

A doua di, în 3 Noemvre îșĭ părăsi Garibaldi posițiunile sale întărite și înaintà mereu spre Roma. Trupele papale îl întimpinà lângă *Mentana* și se încăerară la luptă; dér, ca la fiă-care trupă compusă din elementele cele mai eterogene, se lupta numai pentru plată, era ușor de prevedut, că armata papală nu o sĕ fiă în stare a se opune cu vre-un succes la atacul unei trupe înflăcărate și pătrunse de-un scop atât de sfânt: curênd déra fuseră respinse trupele papale și o luară la fugă. Se arătà brigada francesă, care veni trupelor papale întru ajutor și continuà lupta cu puscile lor de chassepot.

Se scie, că acea luptă dela 3 Noemvre servea Francesilor numai spre a proba acele puscĭ, atuncĭ pentru întâiaș-dată le întrebuințaseră. Resultatele acestor probe erau sdrobitóre pentru eroii lui Garibaldi. Inzadar era tótă bravura, înzadar disprețul de mórte, care-l dovedi junimea italiană la tot pasul; în zadar se arunca colo un batalion de infanteriă cu comandantele ei Mancini, însoțit de ajutantele sĕu: contesa Delmonte. Se arunca cu un eroism antic în contra colónelor francese, căcĭ până ajungea la o distanță încă destul de considerabilă, jumĕtate din batalion era cădut; acum se vĕdù comandantul clătinându-se pe cal și apoi, plecându-se, cădù pe brațele ajutantului sĕu, strigând încă în cădere:

— „Ah! și tot nu s'a putut! Sermana patriă“. — Și apoi leșinà.

Se dete semnalul pentru încetarea luptei și retragerea generală.

*

Trecură trei anĭ de atuncea; în Francia se proclamase republica, și acésta dete îndată ordin pentru rechiămarea contigentului de ocupațiune dela Roma.

Sosì diua de eternă memoriă, diua din 20 Septemvre 1870. După o luptă de 3 óre, întrară *bersaglierii* lui Victor Emanuel în Roma și într'un moment apărù vechia cetate întinerită și frumsețată cu stegurĭ tricolore și cu covóre de pe ferestri și de pe balcóne, ér poporațiunea entusiasmată se preumbla pe strade umplênd aerul cu strigătele lor de: „Evviva Italia!“ „Evviva liberta!“ „Evviva Vittore Emanuele“. Tótă lumea era veselă, se îmbrățișa și se săruta de bucuriă. Imbulzéla cea mai mare era însĕ pe piéță înaintea palatului Delmonte, acolo alerga lumea din tóte părțile și se audiau din depărtare strigătele sgomotóse de: „Evviva contesa Delmonte!“ „Evviva Mancini!“ Și când apărù contesa Delmonte, condusă de bĕtrânul ei părinte și de contele Mancini, — acesta în uniforma unui colonel de bersaglerĭ, — atuncĭ entusiasmul nu mai avea marginĭ și din nou erupseră strigătele de: „Evviva Delmonte!“ „Evviva Mancini!“ „Evviva Italia jona!“ „Evviva Garibaldi!“

Mancini făcù un semn, că ar voi sĕ vorbéscă, sgomotul încetà și în tăcerea mulțimei adunate rosti următórele cuvinte:

Iubiții mei concetățenĭ!

„Bucuria și entusiasmul nostru asupra „dilei de astădĭ e mare! E mare, dér e „și explicabil, căcĭ, precum într'o operă „scena finală îșĭ întipăresce caracterul „sĕu operei întregĭ, tot astfel și elibe„rarea și unirea Romei eterne forméză „scena ultimă în opera cea mare a com„plectărei patriei nóstre, a Italiei! Aplau„sul și bucuria nóstră este ocolul aplau-

și sug în ele partea cea mai bună și mai însĕmnată din nutremênt, așa că în cele din urmă ruinézä și nimicesce pomul cu desĕvêrșire.

Dér sĕ nu învinovățim pentru acésta atât pe poporul nostru, cât mai mult nesciința și întunerecul timpului, care l'a ținut în cătușile robiei, și nu a avut dela cine, nu a avut prilegiu sĕ învețe cât de puțin și despre cultura pomilor ceva mai bine și mai cu temeiu. Tot așa a stat poporul nostru nepăsător și față de școlă, dér îndată ce 'i s'au deslegat cătușele robiei de pe trup, îndată ce 'i s'au deschis și lui porțile luminei și culturei, s'a silit și el și se silesce din ḑi în ḑi a cuprinde tot mai mult din terenul perdut.

Chiar și până acum s'a putut vedé la mulțĭ din plugarii noștri o frumósă înclinare spre pomărit; s'a putut vedé, că unii nu-șĭ pregetă primăvara de-a alerga până în cele mai depărtate colțurĭ ale câmpului sĕu pădurei, pentru a aduce trunchĭ de pomĭ pădurețĭ și a-i pune prin grădinĭ, ca sĕ se prindă și apoi sĕ-i pótă altoi

Mulțămită acestei frumóse înclinărĭ, am ajuns, pe cum am ḑis, ca aprópe în jumĕtate din grădinile economilor noștri sĕ vedem și pomĭ cultivațĭ, ba în unele am ajuns ca sĕ vedem chiar mulțĭ și de un soiu deosebit de bunĭ.

Și decă economii noștri au făcut dela ei atâta, cât vedem, fără nicĭ un îndemn și îndrumare din partea altora, avem tot dreptul de a crede, că pe viitor se va descepta într'ênșii o înclinare tot mai mare, în ceea ce privesce cultura pomilor, și se va desvolta un interes tot mai mare către acest nou isvor de bogățiă, când vor vedé, că învĕțătorul încă a făcut cu ajutorul școlarilor sĕi, din grădina școlară, care mai înainte era plină de buruenĭ, un adevĕrat raiu pământesc; când vor vedé de altă parte, că preotul încă urmăresce pe învĕțător în propria sa grădină, ba îndémnă și cu cuvêntul pe credincioșii sĕi nu numai în biserică, ci și la alte ocasiunĭ, ca sĕ cultive cât numai se póte de mulțĭ pomĭ prin grădinile lor; în sfîrșit când vor vedé, că și primarul, notarul și alțĭ inteligențĭ premerg cu pilde bune în acéstă privință.

Scim destule comune, în carĭ fiind aruncat de sórte câte-un învĕțător harnic, a schimbat de-odată, ca prin farmec fața întregei comune. La început, se înțelege, că ómenii priveau clătinând din cap la șanțurile și straturile făcute de învĕțător în grădina școlară; după ce însĕ au vĕḑut, că primăvara straturile acelea sunt pline de pomișorĭ; după ce au vĕḑut, că la un an-doi pomișorii rĕsărițĭ se pot și altoi; după ce au vĕḑut, că din pomișorii altoițĭ în grădina școlară în tótă primăvara capĕtă și copii lor, carĭ umblă la școlă, câte-un pomișor orĭ doi, pentru a-i rĕsădi în grădinile lor de acasă; numai ce au început a se îmboldi unul pe altul și a ḑice: „vedețĭ mĕi, ce a făcut dascălul nostru din grădina școlară?!“

Dér cultura pomilor, pe lângă isvorul acela de bogățiă, ce ni-l dă așa ḑicênd pe lângă puțin lucru ne mai dă și sănĕtate și ne înfrumsețéză încă și grădinile și comunele nóstre, prin florile cele frumóse și binemirositóre și prin aerul próspĕt și curat, ce-l rĕspiră (rĕsuflă) frunḑele și florile pomilor. O comună, un ținut lipsit de pomĭ, este lipsit tot-odată și de ploi, pentru-că s'a adeverit, că ploile acolo se trag și se forméză mai cu sémă și mai ușor, unde sunt mai mulțĭ pomĭ și alțĭ arborĭ. Pomii mai înfrâng de multe-orĭ și puterea vênturilor marĭ și prin urmare contribuesc într'un mod binefăcĕtor și la adăpostirea caselor și a celorlalte clădirĭ economice, nu numai în contra vênturilor, ci chiar și în contra focului de multe-orĭ.

Cine póte înșira tóte binefacerile, ce ne aduce cultura pomilor! Și numai din cele câte-va înșirate până aci se póte convinge orĭ și cine, că ce pĕcat fac aceia, carĭ îșĭ lasă grădinile lor, de multe-orĭ destul de largĭ și spațióse, necultivate cu pomĭ. Căcĭ nu este pămênt, fiă acela cât de rĕu, ca sĕ nu fiă priincios culturei pomilor. Așa de pildă: grădinile cu pămênt mai lutos și mai umed sunt bune pentru cultura merilor, cele cu pămênt mai văros și humos pentru cultura perilor, cele cu pămênt mai móle și lutos pentru cultura prunilor și cele cu pămênt mai lutos și văros așeḑate în fața sórelui, pentru cultura cireșilor, vișinilor, persecilor și nucilor.

După acestea observărĭ generale vom arăta în cele următóre și unele îndrumărĭ speciale pentru aceia, carĭ ar dori sĕ se ocupe mai cu de-adinsul și cu acest ram economic.

(Va urma).

„selor și a bucuriei a 30 milióne de Italienĭ, carĭ cu mândriă privesc spre noi „și ne îmbrățișéză ca pe frații sĕi cei „mai adorațĭ:

„Romanilor! păstrațĭ eternă memoriă „ḑilei de astăḑĭ, căcĭ acéstă ḑi însémnă „realisarea deplină a visurilor nóstre celor sublime, la carea generațiunile viitóre vor privì, ca la epoca cea mai strălucită luându-șĭ esemple de imitare și „de învĕțătură dela ḑiua de astăḑĭ.

„Romanĭ, primițĭ mulțumirile nóstre „pentru ovațiunea, cu care ațĭ binevoit „a onora pe gentila contesă Delmonte, „care ca o adevĕrată Romană — ațĭ „fost martorĭ — s'a luptat și a suferit „esilul, așteptând sosirea ḑilei de astăḑĭ, „și spre încoronarea acestei ḑile memorabile și a operei sĕvêrșite prin conlucrarea ei, avem onórea a ne recomanda „*ca logodnicĭ*, simpatiilor binevoitóre ale „poporului roman! Evviva!“

— „Evviva! Evviva Delmonte e Mancini!“ Evviva! strigà poporul între aplause frenetice....

SCIRI ULTIME.

Alba-Iulia. 29 August. Studentul în drept *Aurel Ciato* a stat ierĭ înaintea tribunalului, acusat, că anul trecut într'o convenire arangiată de către studenții abiturienți din Blașiu, ar fi agitat contra națiunei maghiare. *14 martorĭ românĭ au fost respinșĭ*, că sunt conaționalii acusatului, ér martorilor maghiarĭ li-s'au dat ascultare. Ciato a fost acusat și pentru vătĕmare de onóre, ce ar fi comis'o față cu un factor postal, care l'a atacat pe Ciato sub cuvênt, că acesta ar fi dat cu pumnul într'o cutiă de postă. Acusatul Ciato s'a apărat cu demnitate *în limba română*. Presidentul l'a întrerupt de mai multe orĭ în mod brusc. In sala de pertractare, *n'au fost admise vr'o 15 persone*. între carĭ și fratele acusatului (!). In sfêrșit justiția maghiară și-a dat verdictul: Sentință de „împăciuire“ sună: „*Pentru agitațiune contra națiunei maghiare* **un an închisóre de stat** *și* **400 fl. amendă**; *pentru vătĕmare de onóre* **5 ḑile închisóre ordinară** *și* **50 fl. amendă**, *precum și suportarea tuturor speselor*“ !!!

Baia mare, 28 August. Pelerinagiul dela Șișeștĭ ce se face la St. Măria și la care ia parte poporul din giur, a fost *oprit* prin ordinul viceșpanului, în care se ḑice, că Vasile *Lucaciu* ca simplu preot nu are dreptul sĕ sĕvêrșéscă ceremonii de sfințire în stil mare. Același ordin interḑice totodată adunarea de popor în ḑiua de St. Măriă la Șișeștĭ. In urma acésta au fost trimișĭ gendarmĭ la fața locului ca sĕ împedece ținerea pelerinagiului, și au și reușit a face acésta.

Viena, 28 August. Țarul a împărțit ierĭ urmĕtórele *decorațiunĭ*: „ordinul Alexander-Nevski“ în brilante contelui *Goluchowski*: „ordinul Alexander Nevski“ contelui *Trautmannsdorf*, contelui *Hunyadi*, contelui *Faar* și ministrului *Kállay*; crucea mare a „ordinului vultur alb“ contelui *Badeni*, ministrului de resbel *Krieghammer* și baronului *Banffy*; în fine „ordinul St. Ana“ baronului *Iosika*.

Revista trupelor, ce era sĕ se țină astăḑĭ pe câmpul Schmelz din causa timpului netavorabil și a oboselei Țarului, s'a *amânat pe mâne*.

Astăḑĭ des de diminéță *Țarul* a luat parte la *vênătoria* arangiată în grădina castelului Lainz, în timp ce *Țarina visità museul curții*.

Séra s'a dat un *mare prânḑ* la contele Goluchowski, la care însĕ *nu* luà parte pĕrechia imperială ruséscă, ci numai suita ei.

Mâne, imediat dăpă revistă, Țarul și Țarina vor pleca din Viena.

Constantinopol, 28 August. Ambasadorii au ținut astăḑĭ diminéță un consiliu, în care au hotărît sĕ provóce Pórta, ca *sĕ curme escesele și persecuția celor nevinovațĭ*. Séra apărù ministrul de esterne turcesc la ambasadorul austriac br. *Calice* și'l asigurà că s'au luat tóte mĕsurile pentru *restabilirea ordinei și liniștei*.

Bande armenescĭ s'au incuibat în coridórele Băncei Otomane. Fiind ei provocațĭ erĭ sĕ părăséscă localul respunseră prin acea, că se aruncară asupra polițiștilor *omorîră pe șeful acestora și pe alțĭ 4 polițiștĭ le tăiară capurile și le aruncară pe stradă*, apoi închiseră porțile băncei și începură a arunca *bombe de dinamită* între Turcii adunațĭ pe stradă și pușcară asupra acestora. Intre cei omorîțĭ de bombe sunt și *4 femei turcescĭ*. Numai nóptea îi succese poliției și miliției regulare de-a scóte bandele de asasinĭ din localurile bancei.

Rio de Janeiro, 28 August In Bachia s'au inscenat *demonstrațiunĭ contra consulatului italian. Emblema italiană* de pe palatul consulatului *a fost nimicită*.

Constantinopol, 28 August. A apărut ordinul împĕrătesc, care *sancționéză concesiunile* stabilite de către ministrul de esterne și de către ambasadorii locuitorilor din *Creta*.

Londra, 28 August. La bombardarea palatului Sultanului și la ciocnirile ce au urmat pe stradele orașului Zanzibar revoluționarii au pierdut *100 de ómenĭ*.

Literatură.

O carte din cele mai folositóre pentru toțĭ părinții de familie a apărut de curênd în cunoscuta editură a librăriei *Ignatz Hertz* din Bucurescĭ. Cartea acésta e întitulată: *Sfaturĭ* asupra *Sănătății Copiilor* sĕu *Ingrijirile* ce trebuesc date copiilor bolnavĭ și sănătoșĭ de Preotul **Kneipp.** Traducerea acestei minunate luorărĭ e făcută de d-l *Dumitru Stăncescu*. Cartea acésta, care nu trebue sĕ lipséscă din nicĭ o casă, costă numai doi lei și se găsesce de vênḑare la tóte librăriile din țéră și străinătate.

*

A apărut Retorica și carte de cetire de prof. G. *Pletos* și I. *Ghețe*, întocmită în coformitate cu planul ministerial pentru cl. V. și VI-a gimnasială. Cartea conține partea teoretică pentru technica composițiunilor în prosă de genul descriptiv, narativ, filosofic didactic și de genul oratoric; conține apoi mai multe modele în text și un numĕr corĕspunḑĕtor de bucățĭ de cetire anume căutate și luate dela cei mai bunĭ scriitorĭ românĭ. Ea a fost aprobată din partea Ministerului ung. pentru culte sub Nro. 34134 ex 1895; are VIII+326 paginĭ și costă *1 fl. 80 cr.* = 3.60 coróne, pentru Ungaria; ér pentru România 4 francĭ. Librarii și vênḑĕtorii capătă rabat. Comandele se pot face la tipografia Csallner în Bistrița (Beszterczé), orĭ la autorĭ în Năsĕud (Naszód).

Din „năsdrăvăniile lui Nastratin Hogea“.

Intre scrierile vechĭ, dér și astăḑĭ prețióse ale lui *Anton Pann* nu ocupă locul cel din urmă nicĭ scrierea sa tradusă în versurĭ și întitulată: „Năsdrăvăniile lui Nastratin Hogea“. „*Biblioteca pentru toțĭ*“ editată de librăria Carol Müller din Bucurescĭ a publicat pe lângă alte opere ale amintitului scriitor român și scrierile sale „Nastratin Hogea“ și „Înțeleptul Arghir cu nepotul sĕu Anadam“. Reproducem ca reînprospĕtare din cea dintâiu scriere următórele părțĭ:

Invĕțătura dată rĕu se sparge în capul tĕu.

Nastratin era un Hogea (dascăl sĕu învĕ- [țător),
Care a rĕmas de basm până astăḑĭ tuturor,
Pentru-că era din fire pe-o ureche, năzdră- [van,
Nu-l găsescĭ însĕ în faptă sĕ fi fost vre-un [viclean.
El șeḑênd odată 'n școlă, ce îi dete în sim- [plu-i gând
Ascultațĭ copii le ḑise, (cu întêmplare stră- [nutând)
Sĕ scițĭ de-astăḑĭ înainte, că eu când voiu [strănuta,
Toțĭ bătênd îndată 'n palme sĕ-mĭ ḑicețĭ [„hair-ola“ *)
Cu întêmplare dér odată găléta în puț că- [ḑênd,
Și cu ce sĕ scótă apă pentru școlă neavênd,
Hogea porunci îndată ca din toțĭ ai sĕi [școlarĭ
Sĕ se lase 'n puț s'o scótă vre-unul din [cei mai marĭ;
Merg școlarii toțĭ în grabă pe lângă puț [se adun,
Dér privind ș'adânc vĕḑêndu-l n'a vrut sĕ [între nicĭ un.
Decĭ vĕḑênd că curaj n'are nicĭ unul din [cățĭ era
Hotărî în cele din urmă el însr'ênsul a întra,
Și s'a desbrăcat de tóte, cu capul gol și [desculț,
Legat cu un ștreang de mijloc, școlarii îl [lăsară în puț
După ce găsi găléta și după ce o légă,
Către școlarĭ dete gură și sĕ-l tragă le [strigă,
Ei pornind cu toțĭ de-odată sĕ-l tragă în [sus de jos
Și tocmai cam pe la gura puțului, când fù [el scos
Razele luminii îndată îl gâdilară în nas
Și începù sĕ strănute una într'alta în acel [ceas
Ei cum aud că strănută aminte în grab ['șĭ-au adus
De porunca lui cea dată, (după cum am [spus mai sus
Și cu toții de-odată funia din mânĭ lăsând
Incepură a bate în palma și „hair-ola!“ [strigând
Bietul Hogea cade îndată ca un dovléc jos [trântit
Până 'n fund îșĭ sparse capul de pĕrețĭ [fiind lovit,
După ce ieșì în urmă de cei nerozĭ copii [tras.
Jupuit, ca vai de dênsul, la picióre, mânĭ [și nas,
Ḑise: — Nu e vina vóstră, ci a mea, că [n'am judecat
Și astfel de cinste nerodă ca sĕ-mĭ dațĭ [v'am învĕțat,
Care în cele după urmă pin pricină-i ajunsei
Cu picióre, mânĭ belite și cu cap spart [m'alesei.

---

*) Sĕ fiă de bine.

Grijile-'s la creditorĭ mai mult decât la datorĭ.

Unul întâlnind pe Hogea s'a oprit al în- [treba,
De şi-a plătit datória? ér el îi rĕspunse: [— Ba.
— Dér ce umbli fără grije când te scii că [escĭ dator?
— Grije (dise el) s'o pórte cel ce este ore- [ditor.

Décă n'ai sĕ mergĭ călare nu umbla la împrumutare.

Unul a venit odată şi îndrăsnind ca un [vecin,
A cerut sĕ-i dea măgarul pentru un ceas [Nastratin.
El rĕspunse dicênd: — Frate, bucuros ţi [l'-aş fi dat,
Dér nu l'am acasă astădĭ; altuĭ l'am îm- [prumutat.
Măgarul din grajd d'odată a răcnit într'acel [ceas.
— Spui că nu-i, dise vecinul, şi n'a iacă [al sĕu glas!
Ér Nastratin îi rĕspunse: — Ce? tu nu [credĭ ce-ţĭ spun eu?
Mai mult credĭ tu pe măgarul decât chiar [cuvêntul meu?

MULTE ŞI DE TOATE.

Club femeiesc în Paris.

Dilele trecute s'a constituit în Paris un club de femei, a cărei devisă este: unire, solidaritate, bunăvoinţă şi apărare împrumutată.

Localităţile clubului se află într'un otel elegant din strada Duperre, şi totdéuna domnesce o viuă mişcare în ele.

Membrele clubului prândesc într'una din odăile clubului, unde ele arangéză şi producţiunĭ musicale şi teatrale.

Bărbaţii sunt eschişĭ din club, şi numai corespondenţii diarelor străine pot visita clubul, şi şi aceştia numai o singură dată.

Nu este permis sĕ se discute în club cestiunĭ politice şi religióse şi este strict interdis orĭ-ce joc hazard.

Membrele clubului mai ales séra îşĭ petrec cu musica séu se ocupă cu predarea opurilor clasice.

*

Măgarul reginei Angliei.

La curtea din Windsor de present e mare supĕrare. Nimic vesel, nicĭ un riset nu se mai póte vedé la curtea reginei Victoria, tóte sunt în doliu. Şi óre de ce aşa mare supĕrare?

E mare bólă la curtea din Windsor. Măgarul alb, Iack al reginei Victoria se luptă cu mórtea. Bietul animal s'a răcit şi a căpĕtat aprindere de plămânĭ.

Pe măgarul acesta l'a căpĕtat regina ca dar dela lordul Wolseley. Afară de regina, nimĕnui nu-i plăcé de măgar, deórece când e dina ploiósă sbéră de nu póte sta nimenĭ în apropierea lui. Cu tóte acestea acum trebue cu toţii sĕ-l jelescă fiind-că e porunca sĕ jelescă.

*

Duel cu cârnaţĭ.

Despre renumitul învĕţat frances Pasteur, care a murit anul trecut, se vorbesce următórea anecdotă:

Odată Pasteur a avut o dispută cu Paul Cassagnac, aşa că ei s'au despărţit mânioşĭ unul pe altul. In dina următóre diminéţa se presentară doi domnĭ la Pasteur, care tocmai lucra în laborator, şi cei doi domnĭ îi spuseră lui Pasteur, că ei sunt trimişĭ de Cassagnac ca în numele lui sĕ'l provóce la duel.

— „Bine! Primesc provocarea“ dise Pasteur, „dér eu, care sunt provocat, am dreptul sĕ aleg arma. Vedeţĭ aci sunt doi cârnaţĭ. Pe din afară nu se deosebesc întru nimica unul de altul, dér conţinutul lor e deosebit: unul e umplut cu trichină şi unul nu. Dintre aceştĭ doi cârnaţĭ sĕ poftéscă d-l Cassagnac şi sĕ-şĭ alégă unul şi sĕ-l mânce pe celalalt îl voiŭ mânca eu“.

Cassagnac însĕ n'a avut atâta curagiu, şi mai bine a renunţat sĕ dueleze

*

Jubileul descoperirei Indiei.

In anul viitor vor fi 400 de anĭ de când a fost descoperită de cătră Vasco de Gama calea pe mare ce duce spre India. Portugezii fac marĭ pregătirĭ pentru serbarea jubileului de 400 de anĭ a descoperirei Indiei. In oraşul Lisabona deja s'a format un comitet, care va arangia serbările. Tóte puterile maritine au fost învitate sĕ participe la serbările, carĭ se vor începe în primăvara viitóre.

Tĕrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 26 August de 3375 capete, la 26 August au intrat —.— capete şi au eşit 38 capete rĕmânênd la 17 Aug. un numĕr de 3335 capete.

Se notéză marfa: unguréscă veche grea dela 53.— cr. până la 54.— cr. marfă unguréscă tineră grea dela —.— cr. până la —.— cr., de mijloc dela —.— cr. până la —.— cr. uşóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Călendarul săptĕmânei.

AUGUST. are 31 dile. MĂ SĂLAR

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	18 S. Flor. şi Laur.	30 Beniamin
Lunĭ	19 S. m. Andreiu	31 Raimund
Marţĭ	20 S. m. prof. Sam.	1 Sept. Egidiu
Mer.	21 S. ap. Tadeu	2 Justus
Joi	22 Mart. Agatonic.	3 Adalbert
Vin.	23 S. m. Lupu	4 Rozalia
Sâm.	24 S. m. Eutichiu	5 Just. Laura

Bursa de Bucurescĭ

din 26 August n. 1896.

Valori	Do-bêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.- Oct.	101.$^3/_4$
Renta amortisabilă	5%	„ „	100.—
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.--Iul.	99.—
„ „ din 1893	5%	„ „	99.—
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	96.$^1/_2$
„ „ (Impr. de 32. $^1/_2$ mil.	4%	Ian.-Iulie	86 $^1/_4$
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	86.$^3/_4$
„ „ (Imp. de 274 m. 1890	4%	„ „	87.—
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	86.$^3/_4$
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	86.$^3/_4$
„ „ (Im. de 90 mil. 1896	4%	„ „	87.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	101.$^1/_2$
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	289.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.--Iul.	94.$^3/_4$
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	95 $^3/_4$
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	92.$^1/_4$
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	—.—
„ „ „ „	5%	„ „	83 $^3/_8$
„ „ „ Iaşĭ .	5%	„ „	82.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v.	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1643.
Banca agricolă	500	150 v.	217.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	430.—
Naţionala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	458.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	295.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	179.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	106.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	500	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30	1000	„ „	—.
Societ. p. const. de Tramways	200	„ „	400.—
20 francĭ aur			20.04

SCOMPTURĬ:

Banca naţ. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurĭ pe efecte	6%	Petersburg . .	$4^1/_2$%
Casa de Depunerĭ	$5^1/_2$	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	5%	Elveţia	$3^1/_2$

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 August 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.30
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.50
Impr. căil. fer. ung. in aur $4^1/_2$% .	123.15
Impr. căil. fer. ung. in argint $4^1/_2$%	101.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.75
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.15
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.—
Imprum. ung. cu premii	153.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	138.75
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de argint austr.	101.75
Renta de aur austr.	123.30
Losurĭ din 1860.	145 60
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	962.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	394.75
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	366.60
Napoleondorĭ.	9.51
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.62$^1/_2$
London vista	119.65
Paris vista	47.50
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.20
Note italiene.	44.25

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 26 August n. 1896.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	Preţul per 100 chilogr. până
Grâu Bănăţenesc	—	7.—	7.05
Grâu dela Tisa	—	7.—	7.15
Grâu de Pesta	81	7.10	6.15
Grâu de Alba-regala	81	7.10	6.15
Grâu de Bácska	81	7.15	7.25
Grâu ung. de nord	81	.—	.—

Sĕminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiul	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	Preţul per 100 chilgr. până
Sĕcară		70—72	6.—	6.10
Orz	nutreţ	60—62	3.90	4.25
Orz	de vinars	62.64	5.—	5 75
Orz	de bere	64.66	6.20	7.50
Ovĕs		39.41	5.65	5.95
Cucuruz	bănăţ.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	73	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	—.—	—.—

Productediv.	Soiul	Cursul dela	Cursul până
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	—.—	—.—
—	transilvană	—.—	—.—
—	bănăţénă	—.—	—.—
„	roşiă	—.—	—.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	50.—	50.75
„	dela ţéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	45.—	45.50
„	afumată	—.—	—.—
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în buţĭ	—.—	—.—
„	din Serbia în sacĭ	—.—	—.—
Lictar	slavon nou	12.50	13.50
„	bănăţenesc	—.—	—.—
Nuci	din Ungaria		
Gogoşĭ	unguresci		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
„	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Preţul pe 100 chilograme.

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 28 August st. n. 1896.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. fl.	Valuta austr. cr.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	5	20
„	Grâu mijlociu . .	5	—
„	Grâu mai slab . .	4	90
„	Grâu mestecat . .	3	20
„	Sĕcară frumósă . .	3	10
„	Sĕcară mijlociă . .	3	—
„	Orz frumos . . .	3	—
„	Orz mijlociu . . .	2	80
„	Ovĕs frumos . . .	2	30
„	Ovĕs mijlociu . .	2	10
„	Cucuruz	3	—
„	Mălaiu	4	10
„	Mazăre	5	20
„	Linte	8	—
„	Fasole	6	60
„	Sêmênţă de in . .	8	—
„	Sĕmênţă de cânepă .	6	—
„	Cartofĭ	—	70
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	45
„	Carne de porc . . .	—	51
„	Carne de berbece . .	—	32
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt	21	—
„	Sĕu de vită topit	32	—

Cursul pieţei Braşov.

Din 29 August 1896.

Banconote rom.	Cump.	9.46	Vênd.	9.49
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.49	Vênd.	9.51
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.$^1/_2$	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.30	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Soris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	110.75

Cursul losurilor private

din 26 August 1896

	cump.	vinde.
Basilica . . .	6.60	7.—
Credit . . .	200.50	202.—
Clary 40 fl. m. c. . .	57.—	58.58
Navig. pe Dunăre . .	140.57	144.—
Insbruck	26.—	27.—
Krakau	27.—	27.25
Laibach	23.—	23.50
Buda	60.50	61.25
Palffy	60.50	61.25
Crucea roşie austr. .	18.—	18.50
dto ung. . .	10.—	10.50
dto ital. . .	—.—	—.—
Rudolf	22 75	23.75
Salm	69.50	70.50
Salzburg	26.—	26.75
St. Genois . . .	69.—	70 —
Stanislau	43.—	45.—
Trieitine $4^1/_2$% 100 m. c.	145.—	150.—
dto 4% 50 .	69.—	73.—
Waldstein . . .	58.—	62.—
Sĕrbescĭ 3% . . .	—.—	—.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	122.50	123.50

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**